

FESTIWAL WITOLDA LUTOŚLAWSKIEGO LANCUCH XI

IOO/
IOO/
LUTOŚLAWSKI

TOWARZYSTWO IM. WITOLDA LUTOŚLAWSKIEGO
INSTYTUT MUZYKI I TAŃCA

Festiwal Witolda Lutosławskiego
The Witold Lutosławski Festival

ŁAŃCUCH XI
CHAIN 11

Warszawa
26 stycznia _____ 9 lutego 2014
Warsaw
January 26 to February 9, 2014

Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego
The Witold Lutosławski Society

Organizatorzy i partnerzy Festiwalu**Organizers and partners of the Festival**

Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego

[The Witold Lutosławski Society](#)

Institut Muzyki i Tańca

[The Institute of Music and Dance](#)

Program 2 Polskiego Radia

[Polish Radio 2](#)

Zamek Królewski w Warszawie

[The Royal Castle in Warsaw](#)

Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski

[Centre for Contemporary Art Ujazdowski Castle](#)

Prezes Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego**President of Witold Lutosławski Society**

Grzegorz Michalski

Koordinacja Festiwalu**Festival co-ordination**

Jarosław Kutera

Współpraca**Collaboration**

Aleksandra Braumańska

Omówienia koncertów i redakcja książki programowej**Concert notes and programme book edition**

Kamila Stępień-Kutera

English translation Maksymilian Kapelański

Projekt, skład i łamanie

Design, layout and typesetting LAVENTURA

Druk Printed by J-Property Marcin Jędrzejewski

„ŁAŃCUCH” 2014

XI Festiwal „Łańcuch” kończy rok stulecia urodzin, zwieńczonego symbolicznie dwudziestą rocznicą śmierci Witolda Lutosławskiego (7 lutego). Minione kilkanaście miesięcy nasycone było wybitnymi wydarzeniami artystycznymi, organizowanymi na całym świecie przez admiratorów muzyki i osoby naszego patrona. Pod względem ilości wykonań, zwłaszcza w Polsce, był to zapewne rok wyjątkowy i wolno sądzić, że sztuka Witolda Lutosławskiego została przyswojona i zaakceptowana przez wielu nowych słuchaczy. Pojawiły się liczne wartościowe książki, nuty, płyty, internet zaś wzbogacił się o znaczący zasób informacji i łatwy dostęp do całej twórczości kompozytora. Jednak najcenniejsze, co zostanie nam po Roku Lutosławskiego, to ugruntowana, zrodzona z osobistego przeżycia każdego z osobna świadomość piękna, siły i mądrości zawartych w tej sztuce – i to na tym opiera się i opierać się będzie w przyszłości rosnące znaczenie muzyki Lutosławskiego i jej trwała obecność w kulturze.

Obecna edycja festiwalu „Łańcuch”, oprócz wykonań kompozycji patrona wydarzenia, przynosi więcej niż kiedykolwiek w przeszłości dzieł jemu poświęconych. Są one świadectwem czułej pamięci, ale też – w coraz większym stopniu – siły przyciągającej i pobudzającej jego wybitnych następców.

Wyróżnionym wątkiem programu festiwalu jest również twórczość Andrzeja Panufnika, którego setna rocznica urodzin przypada za kilka miesięcy i który współpracował oraz pozostawał w bliskich relacjach z Lutosławskim w młodzieńczym „okresie burzy i naporu”, najsilniej w latach niemieckiej okupacji.

Mimo szczodrości Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także organizacyjnego wysiłku Towarzystwa im. Witolda

“CHAIN” 2014

The 11th “Chain” Festival closes the Witold Lutosławski Centennial, symbolically crowned by the twentieth anniversary of the composer’s death (February 7). More than a dozen months were suffused with outstanding artistic events, organised throughout the world by music lovers and our patron’s enthusiasts. As to performance numbers, especially in Poland, this was surely an extraordinary year, which lets us believe Witold Lutosławski’s art became assimilated and accepted by scores of new listeners. Many new books, editions of sheet music, and CDs appeared, while the Internet was enriched with information on and easy access to the Polish composer’s *oeuvre*. But the most valuable legacy of the Year of Lutosławski is the well-grounded awareness, born of personal experience, of the beauty, power, and wisdom inherent in his music – which forms the basis for the present and future growth of Lutosławski’s musical significance and its lasting cultural pertinence.

The present “Chain” festival celebration brings – apart from performances of music by the event’s patron – a larger than ever number of works devoted to him. They testify to the tender memory, but also the growing power of attraction and stimulative work of his prominent successors.

Another distinguished theme of the festival is the creativity of Andrzej Panufnik, whose centennial falls in several months, and who collaborated and remained in close ties with Lutosławski in the youthful ‘Sturm und Drang period’, especially in the years of the German occupation.

Despite the generosity of the Ministry of Culture and National Heritage, and the organisational efforts of the Witold Lutosławski Society as well as the Institute

Lutosławskiego oraz Instytutu Muzyki i Tańca festiwal nie byłby tak okazały, gdyby nie – w znacznym stopniu bezinteresowne – zaangażowanie uczestniczących w nim orkiestr i pomoc Programu 2 Polskiego Radia. O wszystkich myślimy z wdzięcznością i podziwem.

Oryginalnym dodatkiem do cyklu koncertów są imprezy towarzyszące: wieczór nowych choreografii do muzyki Lutosławskiego *Ogniwia*, przygotowany przez Operę na Zamku w Szczecinie, oraz bajka dla dzieci *Pan Lutosławski* powstała z inicjatywy Fundacji Zygmunta Noskowskiego. Instytut Muzyki i Tańca, który w imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizował program wspierania przedsięwzięć Roku Lutosławskiego, rekomendował te właśnie wydarzenia jako wybrane z wielu zasługujących na utrwalenie i szeroką prezentację. Tradycyjnie „łańcuchowi” towarzyszy adresowany do dzieci „łańcuszek”, ponadto po raz drugi koncerty poprzedzone zostaną mistrzowskimi kursami wykonawczymi w Radziejowicach.

Rozpoczynamy nasz festiwal nazajutrz po 101 rocznicy urodzin Lutosławskiego i zakończeniu cyklu wykonań jego muzyki przez Filharmonię Narodową. To właśnie tej instytucji zawdzięcza Warszawa możliwość wysłuchania w ciągu jednego roku wszystkich dzieł orkiestrowych i większości kameralnych Witolda Lutosławskiego, stając tym samym w pierwszym rzędzie muzycznych centrów Europy – przed Londynem i Berlinem. „łańcuch” XI staje się podsumowaniem tych artystycznych wydarzeń, rodzajem wielkiej kadencji. Czy będzie to kadencja doskonała – taką mamy nadzieję.

Grzegorz Michalski

Prezes Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego

of Music and Dance, the festival would be less splendid without the (quite selfless) engagement of participating orchestras and the assistance of Polish Radio's Programme 2. We think of them all with much gratitude and admiration.

An original addition to the concert series are the accompanying events: a *soirée* of new choreography to Lutosławski's music, titled *Ogniwia (Links)* and prepared by the Opera at the Castle in Szczecin, and a children's tale, *Pan Lutosławski (Mr. Lutosławski)*, created on the initiative of the Zygmunt Noskowski Foundation. The Institute of Music and Dance, which in the name of the Minister of Culture and National Heritage realised the program of support for the Year of Lutosławski, recommended these particular events from many deserving a recorded form and wide presentation. In keeping with tradition, the "Chain" is accompanied by the children's "Little Chain", and for the second time in a row, master performance courses in Radziejowice will precede the concerts.

We begin the festival one day after the 101st anniversary of Lutosławski's birth and the closing of the National Philharmonic's concert series of his music. Owing to this very institution, in the span of a single year Warsaw was able to enjoy all orchestral and most chamber works by Witold Lutosławski, which places it among the first musical centres of Europe – before London and Berlin. The 11th "Chain" sums up these artistic events with an 'authentic cadence'. We can only hope this will also be a 'perfect cadence'.

Grzegorz Michalski

President of the Witold Lutoslawski Society

26 stycznia _____ January 26
 niedziela, godz. 19.00 _____ Sunday, 7.00 p.m.

Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego

Witold Lutosławski Concert Studio of the Polish Radio

Koncert kameralny Chamber Concert

Apollon Musagète Quartett

Bartłomiej Wezner – fortepian piano

w programie [programme](#)

Zbigniew Bargielski [1937]

Krajobraz wspomnień (Witold Lutosławski in memoriam) na skrzypce, wiolonczelę i fortepian (1996)

Landscape of memories (Witold Lutosławski in memoriam) for violin, cello and piano

[14']

Charles Bodman Rae [1955]

II Kwartet smyczkowy (pamięci Witolda Lutosławskiego) (2004)

String Quartet no. 2 (in memory of Witold Lutosławski)

[34']

[przerwa [intermission](#)]

Witold Lutosławski [1913–1994]

Kwartet smyczkowy (1965) *String Quartet*

Część wstępna – Część główna *Introductory Movement – Main Movement*

[25']

Apollon Musagète Quartett

Multitude – Hommage à Lutosławski *Multitude – Hommage à Lutosławski*

[6'14"']

PIERWSZY kwartet Charlesa Bodmana Rae'a powstał z okazji setnej rocznicy urodzin Béli Bartòka w roku 1981, drugi natomiast dedykowany był pamięci Witolda Lutosławskiego w dziesiątą rocznicę jego śmierci. „Utwór składa się z pięciu części – opisuje kompozytor – z których druga, trzecia i czwarta rozwijają i przekształcają motyw obecny w niektórych z późnych dzieł Lutosławskiego (m.in. w jego *Łańcuchu II* i *Trzeciej Symfonii*). Motyw określa ją interwały małej tercji i kwinty czystej.

Otwierające utwór ogniwo ma charakter wprowadzający i przedstawia dźwiękowy krajobraz złożony ze śpiewów australijskich ptaków – niektóre z nich (choć nie wszystkie) są moimi najbliższymi sąsiadami na pogórze Adelajdy. Drugi fragment to scherzo z triem, przy czym scherzo (oparte na stałym ruchu) jest grą ze wszystkimi parami wykonawców i instrumentów możliwych w ramach kwartetu. Trzecia część to adagio, w którym pierwszy skrzypek odgrywa rolę solisty na tle całego zespołu. Część czwarta jest allegrem, z 14-taktowym tematem (tercje małe i kwinty czyste) poddanym szeregowi transpozycji na drodze do kulminacji utworu. Ogniwo finałowe to adagio zbudowane według zasad chaconne i pełniące w całym schemacie dramatyczno-formalnym kompozycji funkcję epilogu”.

Kwartet napisany z myślą o Australian String Quartet został prawykonany przez ten zespół 3 marca 2004 roku w Adelajdzie podczas Adelaide Festival of Arts.

Witoldowi Lutosławskiemu poświęcone jest także trio *Krajobraz wspomnień* Zbigniewa Bargielskiego na skrzypce, wiolonczelę i fortepian. „*Krajobraz wspomnień* napisany w 1995 roku jest zarówno hołdem, złożonym Witoldowi Lutosławskiemu, jak i muzyczną refleksją – wspomnieniem moich z Nim spotkań

CHARLES Bodman Rae's String Quartet no. 1 was written in celebration of the 1981 Béla Bartók centennial, and the String Quartet no. 2 to commemorate the tenth anniversary of Witold Lutosławski's death. The composer's description reads: "The work is in five movements, the second, third and fourth of which develop and transform a motif that can be found in several of Lutosławski's late works (including his *Chain 2* and *Symphony no. 3*). The motif is defined by intervals of minor thirds and perfect fifths.

The first movement is introductory in character and presents a soundscape of Australian birds, some (but not all) of whom are now my closest neighbours in the Adelaide foothills. The second movement is a *scherzo* and *trio*, where the *scherzo* (in perpetual motion) plays with all the various pairings of players and instruments that are possible within a quartet. The third movement is an *adagio* featuring the first violinist as soloist within the group. The fourth movement is an allegro that presents a fourteen-bar theme (of minor thirds and perfect fifths) taken through a cycle of transpositions *en route* to the climax of the work. The final movement is an *adagio* built on the *chaconne* principle and functions as an epilogue within the formal-dramatic scheme."

The Quartet, written with the Australian String Quartet in mind, was premiered by it on March 3, 2004, at the Adelaide Festival of Arts.

Witold Lutosławski is also the dedicatee of Zbigniew Bargielski's trio *Landscape of Memories* for violin, cello and piano. The composer says: "*Landscape of Memories*, written in 1995, is both a tribute to Witold Lutosławski and a musical reflection

– komentuje autor. – W kompozycję został wpleciony mały fragment jednego z utworów Mistrza.

Forma *Krajobrazu* jest rezultatem często stosowanego przeze mnie sposobu komponowania: stopniowego »dobudowywania« coraz to nowych jej fragmentów, przeplatane go z powtarzaniem już istniejących. Należy dodać, że nowe segmenty nie są wprowadzane sukcesywnie, to znaczy nie w takiej kolejności, która jest ostateczną wersją pełnego utworu (składającego się z sześciu różnorodnych fragmentów)“.

Zasada złożenia pełnego utworu z serii odrębnych, choć ząbwiących się segmentów leży u podstaw formy *Kwartetu smyczkowego* Witolda Lutosławskiego. Utwór – po raz pierwszy wykonany przez amerykański kwartet LaSalle 12 marca 1965 roku – jest jedynym w tym gatunku w całym dorobku Lutosławskiego.

Konstrukcję dzieła wyjaśnił w korespondencji z prymariuszem kwartetu LaSalle, Walterem Levinem, sam kompozytor: „Utwór składa się z sekwencji mobili, które mają być wykonane jeden po drugim i – jeśli nie ma innych wskázówek wykonawczych – bez żadnej pauzy. Wewnątrz pewnych odcinków czasu poszczególni wykonawcy grają swoje partie zupełnie niezależnie od innych. Muszą oni samodzielnie decydować o długości pauz i sposobie realizowania zmian agogicznych. Jednak podobny materiał w różnych głosach powinien być traktowany podobnie. (...) Każdy z muzyków powinien grać tak, jakby nie wiedział, co grają inni, lub przynajmniej tak, jakby nie słyszał niczego poza swoim własnym graniem. Nie wolno mu się martwić, że się opóźnia w stosunku do innych lub że ich wyprzedza. Ten problem po prostu nie istnieje, ponieważ przedsięwzięte środki zapobiegają wszelkim niepożądanym konsekwencjom takiej wolności. Jeżeli każdy z wykonawców będzie ściśle przestrzegał instrukcji zapisanych w swoim głosie, nie

– a reminiscence of my meetings with him. A small excerpt from one of the master's pieces is woven into the composition.

The form of the *Landscape* results from a manner of composing which I frequently employ: a gradual adding up of new portions of the composition, intertwined with the repetition of old ones. I must add that the new segments are not introduced successively, i.e. not in the order of the entire work's final version (made up of six differing segments).“

Assembling the full work from a series of discrete, but dovetailing segments, lies at the formal basis of Witold Lutosławski's String Quartet. The work – first performed by the American LaSalle Quartet on March 12, 1965 – is the only example of this genre in Lutosławski's entire *oeuvre*.

The composer himself explained the construction in correspondence with LaSalle Quartet's primarius: “The work consists of a sequence of mobiles, which are to be performed one after another and – if there are no other directions – without any pauses. Within certain sections of time, particular performers play their parts completely independently from others. They must individually decide on the length of pauses and the way of introducing agogic changes. However, similar material in different parts should be treated in a similar way. (...) All the musicians should play as if they did not know what the others are playing, or at least as if they did not hear anything apart from their own performance. They must not worry that they are slower or faster than the others. This problem simply does not occur, as there are means at work that prevent any unwanted consequences of such freedom. If all the performers strictly adhere to the instructions included in their written parts, there cannot appear anything that the composer had not

może się zdarzyć nic, czego by kompozytor uprzednio nie przewidział. Ewentualne skrócenie lub wydłużenie czasu trwania poszczególnych segmentów w każdej z partii nie może zmienić końcowego rezultatu w żaden znaczący sposób”.

Kwartet Lutosławskiego, arcydzieło łączące w sobie nowatorstwo z najwyższymi wartościami piękna, stanowi jeden z najistotniejszych punktów odniesienia dla całej literatury kwartetowej.

Ow zamysł architektoniczny, równoważący w ramach dzieła muzycznego realizację idei kompozytora ze swobodną ekspresją pomysłów wykonawców poszczególnych partii, podjęty został przez Apollon Musagète Quartett. Wspólnie skomponowany przez członków zespołu utwór *Multitude – Hommage à Witold Lutosławski* jest wcieleniem techniki kontrolowanego aleatoryzmu i demonstruje łączenie wielości dźwiękowych myśli oraz różnych osobowości artystów w muzyczną jedność. „W trakcie pracy nad *Multitude* znaleźliśmy już dzieło wielkiego kompozytora – wyjaśnia skrzypek Paweł Zalejski, odnosząc się do *Kwartetu* Lutosławskiego. – Zafascynowało nas. Było oczywiste, że ten język stylistyczny będzie najbardziej pasował do naszych upodobań, że pozwoli na wyrażenie naszych indywidualnych potrzeb wspólnej kompozycji. Zauważalne jest »zapożyczenie« od Lutosławskiego modelu organizacji agogiczno-czasowej oraz techniki zapisu potrzebnej na jego określenie – choć ten poddaliśmy modyfikacji w celu uzyskania oczekiwanych przez nas efektów”.

Prawykonanie *Multitude* odbyło się 11 listopada 2010 roku w Herkulesaal w Monachium.

ksk

foreseen. A possible shortening or lengthening of the duration of any particular section of any instrument's part cannot change the end result in any significant way.”

Lutosławski's Quartet, a masterwork that combines innovation with the highest values of beauty, is among the most significant points of reference for the entire quartet literature.

This architectural conception, which balances the composer's idea with the free expression of the performers' design within a single work, was taken up by the Apollon Musagète Quartett. The piece *Multitude – Hommage à Witold Lutosławski*, jointly composed by the members of the quartet, is an embodiment of limited aleatoricism and demonstrates the combination of a multiplicity of sound ideas and different artists' personalities into a musical unity. Violinist Paweł Zalejski makes reference to Lutosławski's String Quartet when he explains: “While working on *Multitude* we already knew the great composer's work. It fascinated us. It was obvious that this stylistic language will mostly suit our tastes and will allow us to express our individual needs of mutual composition. One can notice the “borrowing” from Lutosławski's agogic-temporal organisational model and notation techniques needed to define it – although we modified this (...) to achieve expected results”.

Multitude received its world premiere on November 11, 2010, in Munich's Herkulesaal.

ksk

6 lutego **February 6**
 czwartek, godz. 19.00 **Thursday, 7.00 p.m.**

Bar kolumnowy Hotelu Bristol w Warszawie Column

Bar of the Bristol Hotel in Warsaw

Koncert kawiarniany w stylu retro Café Concert in Retro Style

Lutosławski Piano Duo

Johann Sebastian Bach [1685–1750]

Aria Schafe können sicher weiden z Kantaty „Myśliwskiej” BWV 208 (1713)

Aria Schafe können sicher weiden from the Hunting Cantata BWV 208

Fryderyk Chopin [1810–1849] / **Ferenc Liszt** [1811–1886]

Parafraza pieśni „Życzenie” *Paraphrase of the song „A maiden's wish”*

Johannes Brahms [1833–1897]

Walce op. 39 (wybór) (1865) *Valses* op. 39 (selection)

Maurice Ravel [1875–1937]

La valse (1919–1920) *La valse*

[przerwa [intermission](#)]

Sergiusz Rachmaninow [1873–1943]

Wokaliza op. 34 nr 14 (1912) *Vocalise* op. 34 no. 14

Piotr Czajkowski [1840–1893]

Walc kwiatów z baletu Dziadek do orzechów (1892) *Waltz of the Flowers* from the ballet *Nutcracker*

Ignacy Jan Paderewski [1860–1941]

Album tatrańskie op. 12 (wybór) (1884) *Album from the Tatra Mountains* op. 12 (selection)

Manuel de Falla [1876–1946]

Taniec ognia z baletu Czarodziejska miłość (1915) *Ritual Fire Dance* from the ballet *El amor brujo*

Witold Lutosławski [1913–1994]

Wariacje na temat Paganiniego (1941) *Variations on a Theme of Paganini*

WITOLD LUTOSŁAWSKI pierwsze tygodnie wojny spędził w Krakowie jako sierżant podchorąży rezerwy w pułku radiotelegraficznym – po krótkiej służbie wraz z całym oddziałem trafił do niewoli niemieckiej. „Wszystkich oficerów natychmiast ładowano na pociągi i odsyłano do Niemiec – wspominał kompozytor w 1992 roku w rozmowie z Zofią Owińską. – Natomiast podoficerowie i szeregowcy byli pędzeni piechotą przez pola i drogi, albo i właściwie bez dróg. Kiedy po ośmiu dniach zobaczyłem, że żołnierzy z mojego plutonu ubywa, zapytałem tych, co pozostali, a było tam dwóch kaprali i dwóch szeregowców, czy też mają zamiar uciekać. Gdy dowiedziałem się, że tak, zapytałem, czy zgodziliby się, żebym ja razem z nimi wyszedł. Naturalnie zgodzili się uprzejmie. (...) Do Warszawy przedostałem się lasami, bo na drogach zawsze byli Niemcy”.

Aż do Powstania Lutosławski mieszkał w Warszawie – wraz z matką wynajmował wówczas pokój w willi Dygatów na ulicy Langiewicza. „Pytasz o Witka – pisała Maria Lutosławska do szwagierki w 1943 roku – miewa się nieźle. Od 5 do 7 wiecz. gra w SiM-ie, prawie całą resztę czasu przesiaduje nad swemi kompozycjami”. We wspomnianym w liście SiM-ie (czyli w kawiarni Sztuka i Moda) Lutosławski zarabiał w czasie okupacji, grywając w fortepianowym duecie z Andrzejem Panufnikiem. Poza SiM-em cieszący się wśród słuchaczy dużą popularnością duet występował też m.in. w kawiarniach Arria, U Aktorek czy na Nowym Świecie u Woytowicza.

„Mieliśmy w repertuarze bardzo dużo muzyki poważnej – opowiadał Lutosławski – zaczynając od toccat organowych Bacha, które przerabialiśmy bardziej wiernie, niż to czynili Busoni czy Liszt, ponieważ dwa fortepiany dawały możliwości, jakich oczywiście nie dawał

WITOLD LUTOSŁAWSKI spent the first weeks of war in Cracow as a reserve sergeant officer cadet in the radio and telegraph regiment, and after a short period of service ended up with the entire division as a prisoner of the Germans. In a 1992 conversation with Zofia Owińska, the composer reminisced: “All the officers were immediately put into trains and sent to Germany. In turn, the non-commissioned officers and privates were sent running through the fields and roads, or really without roads. When after eight days I saw my platoon’s soldiers becoming scant, I asked those who remained, two corporals and two privates, if they also planned to flee. When they said they do, I asked whether I could flee with them. Naturally they were kind enough to agree. (...) I found my way to Warsaw through the forests, because the roads were full of Germans.”

Right until the Uprising, Lutosławski lived in Warsaw, where together with his mother he rented a room in the Dygat family’s villa on Langiewicz Street. In 1943, Maria Lutosławska wrote to her sister-in-law: “You’re asking about Witek – he’s not doing badly. From 5 to 7 p.m. he plays at the SiM, and he spends almost the entire remaining time poring over his compositions.” In the SiM (Sztuka i Moda – Art and Fashion Cafe) mentioned in the letter, Lutosławski worked during the occupation by playing in a piano duo with Andrzej Panufnik. Apart from the SiM, the very popular duo appeared also in the Arria, U Aktorek (At the Actresses’), and Woytowicz’s Nowy Świat (New World) Cafe.

Lutosławski recalls: “We had in the repertoire a large amount of classical music, from the organ toccatas of Bach, which we went through more faithfully than did

jeden, aż do *Bolera* Ravela, które było takim *cheval de bataille* naszego repertuaru. Jednak pomiędzy jednym a drugim grywaliśmy jeszcze choćby cały cykl walców Mozarta, Schuberta i Brahmsa”.

Swobodne, na poły improwizowane opracowania – i dzieł poważnych, i lekkich, jazzowych – w wielu przypadkach nie były przez twórców zapisywane, niektóre jednak młodzi artyści przygotowywali starannie, nawet z myślą o wydaniu. Ponad dwieście powstałych wówczas dwufortepianowych aranżacji zaginęło jednak bezpowrotnie w czasie Powstania Warszawskiego. Jedynym ocalałym utworem okazały się słynne i do dziś niezwykle popularne *Wariacje na temat Paganiniego* – w przeciwieństwie do wielu kompozycji wspólnych ta była autorstwa samego Lutosławskiego: „Zrobiłem ją sam, bez udziału Panufnika – podkreślał Lutosławski – i dlatego ją zapakowałem razem z moimi kompozycjami, kiedy wyjeżdżałem z Warszawy (...)”.

Okupacyjnym koncertom przysłuchiwała się różnorodna publiczność – część ze słuchaczy stanowili Niemcy, przyciągani zarówno możliwością wypicia filiżanki kawy (podawanej zresztą w warszawskich kawiarniach dzięki przemyślnemu omijaniu oficjalnych zakazów co do jej sprzedaży), jak i wysłuchania koncertu na wysokim poziomie.

Spośród licznych występów w pamięci obydwu muzyków został zwłaszcza jeden, gdy oficjalne zatrudnienie jako koncertujących artystów uratowało ich przed wywiezieniem do obozu koncentracyjnego – co każdy z nich wspominał w mniej lub bardziej dramatycznej wersji. „Witold opowiadał (z emocją jeszcze po latach), że gdyby nie refleks Panufnika i jego biegła znajomość niemieckiego (studiował w Wiedniu), to zostałby wywieziony na roboty do Niemiec i nie wiadomo, czyby przeżył – relacjonował później swoją rozmowę z Lutosławskim Tadeusz Andrzej Zieliński. – Panufnik

Busoni or Liszt – because two pianos offered more possibilities than one – to Ravel’s *Bolero*, which was a kind of *cheval de bataille* of our repertoire. However, between the first and the second, we played, for example, entire waltz cycles by Mozart, Schubert, and Brahms.”

The free, half-improvised arrangements – both of serious, and light, jazz works – were often left unnotated by their creators, although others were prepared more carefully by the young artists, even with the thought of publishing them. However, over two hundred created arrangements for two pianos perished forever in the Warsaw Uprising. The only surviving piece revealed itself to be the famous and very popular today *Variations on a Theme by Paganini* – in contrast to many co-authored works, this one was Lutosławski’s own. “I made it myself, without Panunick – emphasised Lutosławski – and this is why I packed it together with my compositions when I was leaving Warsaw (...)”.

A mixed public listened attentively to the concerts in the occupation: part of the audience were Germans, drawn both by the possibility of drinking a cup of coffee (offered in Warsaw’s coffee houses thanks to a cunning evasion of its official prohibition of sale), and listening to a concert of high rank.

Among the numerous appearances, one has specially inscribed itself in the memories of both musicians: the time when their official employment as concert artists let them escape being deported to a concentration camp, something each recalls in a more or less dramatic version. Tadeusz Andrzej Zieliński later related his conversation with Lutosławski, in which the latter “told the story (with emotion, even years after), that if it weren’t for Panufnik’s quick thinking and his fluent German (having studied in Vienna), he would surely be sent into labour in Germany and his life would

w ostatniej chwili przed załadowaniem do bud wytłumaczył SS-manowi, że obaj są muzykami, a nie klientami kawiarni”.

ksk

be in question. In the last moment before being loaded into the booths, Panufnik explained to the SS officer they are both musicians, not cafe clients.”

ksk

7 lutego **February 7**
 piątek, godz. 19.30 **Friday, 7.30 p.m.**

Sala Wielka Zamku Królewskiego w Warszawie

Great Hall of the Royal Castle in Warsaw

**Koncert na zakończenie Roku Witolda Lutosławskiego,
 w 20 rocznicę śmierci Kompozytora**
**Final Concert of the Witold Lutosławski's Centenary,
 on the 20th Anniversary of Composer's Death**

Hommage à Lutosławski

Jakub Waszczeniuk – trąbka trumpet

Jakob Kullberg – wiolonczela cello

Aleksandra Kuls – skrzypce violin

Eugeniusz Knapik – fortepian piano

Ania Broda – cymbały cimbalom

Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO AUKSO Chamber Orchestra of Tychy

Marek Moś – dyrygent conductor

w programie **programme**

Toru Takemitsu [1930–1996]

Paths na trąbkę solo (1994) *Paths for solo trumpet*

[6']

François-Bernard Mâche [1935]

Planh na orkiestrę smyczkową (1994) *Planh for string orchestra*

[7']

Per Nørgård [1932]

V Sonata na wiolonczelę (2013) *Sonata no. 5 for cello*

Osvaldas Balakauskas [1937]

Meridionale – hommage à Witold Lutosławski na orkiestrę kameralną (1994)

Meridionale – hommage à Witold Lutosławski for chamber orchestra

[13']

Kaija Saariaho [1952]*Nocturne* (pamięci Witolda Lutosławskiego) (1994) *Nocturne* (to the memory of Witold Lutosławski)**[6']****Arne Nordheim [1931–2010]***Adieu* na orkiestrę smyczkową i instrumenty z brzmieniem dzwonu (1994)*Adieu* for string orchestra and instruments with the sound of a bell**[4']****Witold Lutosławski [1913–1994]***Partita* na skrzypce i fortepian (1984) *Partita* for violin and piano**[15']**I. *Allegro giusto*, M.M. c. 100

II. M.M. c. 86

III. *Largo*, M.M. c. 50

IV. M.M. c. 90

V. *Presto*, M.M. c. 168**György Kurtág [1926]***Un brin de bruyère à Witold* (Gałązka wrzosu dla Witolda) na cymbały*Un brin de bruyère à Witold* for cimbalom**[2']**

W 1994 ROKU, 21 września, podczas 37. festiwalu Warszawska Jesień odbył się w Studiu Koncertowym S-1 Polskiego Radia koncert złożony z utworów dedykowanych pamięci zmarłego zaledwie kilka miesięcy wcześniej – 7 lutego tego roku – Witolda Lutosławskiego. Dwanaście utworów wówczas wykonanych w pięć lat później ukazało się na płycie *Hommage à Lutosławski. 21.09.1994. Live.*

ON SEPTEMBER 21, 1994, the S-1 Polish Radio Concert Studio presented a Warsaw Autumn festival concert with music commemorating Witold Lutosławski, who died only a few months earlier, on February 7. The twelve works performed on the occasion were issued five years later on the CD *Hommage à Lutosławski. 21.09.1994. Live.*

Na prośbę o skomponowanie utworu do programu owego koncertu odpowiedzieli pomiędzy innymi François-Bernard Mâche, pisząc *Planh* na orkiestrę smyczkową, Osvaldas Balakauskas, który nadesłał *Meridionale* na orkiestrę kameralną, György Kurtág, komponując *Un brin de bruyère a Witold* na cymbały, i Arne Nordheim w swoim *Adieu* na orkiestrę smyczkową i instrumenty z brzmieniem dzwo- nu. Toru Takemitsu zaczął komponować *Paths* na trąbkę solo, zanim nadeszła prośba od rady programowej Warszawskiej Jesieni. *Nocturne* Kaii Saariaho powstał od razu na początku 1994 roku, kiedy kompozytorka, będąc w trakcie pracy nad koncertem skrzypcowym, otrzymała wiadomość o śmierci Lutosławskiego.

Wszystkie utwory powstały pomiędzy lu- tym a wrześniem roku, w którym odszedł Lutosławski, i w zamierzeniu ich twórców dają bezpośredni wyraz żałobie po Kompozytorze. Tak jak w przypadku *Planh* Mâche'a: „Tytuł utworu nawiązuje do tradycji średniowiecznego planctus lub planh trubadurów prowansalskich – wyjaśniał kompozytor. – Termin ten oznaczał muzykę, będącą wyrazem żalu po stracie wielkiego człowieka. W tym przypadku odnosi się on również do uniwersalnego archetypu szlo- chu, łkania, który posłużył za wzór długiego kanonu miar rytmicznych powierzonego orkie- strze smyczkowej. Gdy kompozytor pragnie oddać hołd pamięci mistrza, może złożyć na jego grobie dzieło, którego związek z okolicz- nościami jest zewnętrzny, lub nadać swej pracy emocjonalny kształt medytacji nad jego śmier- cią. Z tych dwóch możliwych rozwiązań wybrałem drugie, w bardziej naturalny sposób oddające mój szacunek i smutek”.

Pożegnaniem z odchodzącym jest niezwykle poruszające *Adieu* Arne Nordheima. „Utwór na- pisany został pod wrażeniem smutnego przeżycia – dopowiadał Nordheim – straty dro- giej istoty, człowieka, z którym łączy się osobiste, przyjazne stosunki, którego wysoko

The request to compose music for this concert was honoured, among others, by François-Bernard Mâche, who wrote *Planh* for string orchestra, Osvaldas Balakauskas, who sent in *Meridionale* for chamber orchestra, György Kurtág, author of *Un brin de bruyère à Witold* for cimbalom, and Arne Nordheim in his *Adieu* for string orchestra and instruments with the sound of a bell. Toru Takemitsu began composing *Paths* for solo trumpet even before he received the Warsaw Autumn programme advisory board's request. Kaija Saariaho's *Nocturne* was written at the very beginning of 1994, when the composer – working on her violin concerto – received news of Lutosławski's death.

All the compositions were written between February and September of 1994 with the intention to directly express the mourning of Lutosławski's death. Such was the case of Mâche's *Planh*: “The title relates my piece to the tradition of the mediaeval *planctus* or the *planh* of the Provençal troubadours – explains the composer. – The term referred to a musical expression of grief after the loss of a great man. In my work, it also refers to the universal archetype of sobbing, which served as the pattern for the long canon of rhythmic values assigned to the string orchestra. A composer who wishes to pay tribute to a master's memory can present on his grave a piece only extrinsically related to the occasion, or else endow his work with the emotional form of a meditation on the master's death. I have decided upon the latter, as a more natural expression of my respect and sorrow.”

Arne Nordheim's *Adieu* is a moving good- bye to the departed. The composer says: “A sad experience motivated my work on this piece – the loss of a someone dear, with whom a friendly personal relation had developed, a man valued highly as one of the greatest

się ceni jako jednego z największych geniuszy naszego czasu. Myślę, że w tej sytuacji nieistotne byłoby liczenie dźwięków i ważenie akordów w analitycznym opisie. Tytuł utworu mówi wszystko: rozstanie – żal – smutek. Adieu”.

Do żałoby nie odwołuje się tak wprost *Meridionale* Osvaldas Balakauskas. Tytuł zaczerpnięty z języka włoskiego oznacza „południowy” i w zamierzeniu twórcy oddaje charakter muzyki, wykorzystującej serię dwunastodźwiękową wraz z wywiedzionym z niej materiałem dźwiękowym, zwłaszcza skalą całotonową. „Materiał ten jest użyty w ostinatowych sekwencjach służących jako tło modalne i tworzących swego rodzaju stylistyczne napięcie. Figury rytmiczne i tempo skłaniają do pełnego energii, wirtuozowskiego sposobu wykonania utworu (...)” – opisywał autor.

Szczególny wyraz bardzo osobistego pożegnania zyskują trzy złożone w hołdzie Lutosławskiemu kompozycje na instrumenty solowe – skupione, wyciszone, operujące naprzemiennie milczeniem i melodią utwory Takemitsu, Saariaho i Kurtàg.

Toru Takemitsu pisał *Paths*, nawiązując do swego wcześniejszego spotkania z Lutosławskim: „*Paths* – to fanfara opłakująca śmierć Witolda Lutosławskiego, którą skomponowałem na wieść o jego odejściu – zanotował Takemitsu. – Gdy wiosną 1992 roku spotkałem się z Lutosławskim w Warszawie, powiedział mi coś, czego nie zapomniałem. Powiedział mi, że my, współcześni kompozytorzy, powinniśmy poważniej traktować melodię i nie ustawać w wysiłkach tworzenia nowej melodii.

W utworze *Paths* prosty motyw podąża swoją drogą, niby ogrodową ścieżką, poprzez subtelne zmiany scenarii”.

Nocturn, dedykowany Lutosławskiemu przez Kaiję Saariaho, czerpie poniekąd z materiału przygotowywanego przez nią wówczas do *Koncertu skrzypcowego* (koncert, z Gidonem Kremerem jako solistą, został prawykonany

geniuses of his time. Counting sounds, weighing chords in verbal analyses, would be of little assistance in this context. The title speaks for itself: a parting – grief and anguish.”

Osvaldas Balakauskas' *Meridionale* is not such a direct reference to mourning. The title, drawn from the Italian language, means 'southern' and in the composer's intention renders the character of music utilising the twelve-tone series together with its derived material, especially the whole-tone scale. According to the composer's description, "This material is used in *ostinato* passages that act as a modal background and generate a kind of stylistic tension. Rhythmic figures and the tempo encourage a spirited, virtuoso performance manner which, together with the dense texture of the work, endow the composition with the character suggested by the title."

The special expression of a very personal good-bye imbues three collected, quiet, alternately silent and melodious tribute compositions for solo instruments by Takemitsu, Saariaho, and Kurtàg.

Toru Takemitsu wrote *Paths* by tying into his earlier meeting with Lutosławski: "*Paths* is a fanfare lamenting the death of Witold Lutosławski which I composed upon hearing of his passing. When in the spring of 1992 I met Lutosławski in Warsaw, he told me something I shall never forget. He said that we, contemporary composers, should treat melody more seriously and never stop trying to create new melodies. In *Paths*, the simple motif follows its own path, a garden path, through subtly changing scenery."

Nocturne, dedicated to Lutosławski by Kaija Saariaho, draws to some extent from the material she prepared in the same time for the Violin Concerto (which received its world premiere with Gidon Kremer as soloist in 1995 at the London Proms). The *Nocturne* was first

w 1995 roku podczas londyńskich Promsów). Po raz pierwszy zabrzmiał już 16 lutego 1994 roku w Helsinkach, w interpretacji Johna Storgårdsa.

Duński kompozytor Per Nørgård uczył pamięć Witolda Lutosławskiego w setną rocznicę jego urodzin, komponując *V Sonata wiolonczelową*, owoc swej trwającej od 1999 roku współpracy z wiolonczelistą Jakobem Kullbergiem. Sam Kullberg w dialogicznej naturze owej współpracy dostrzega źródło wielu nieszablono- wych rozwiązań zastosowanych w kilku powstających w ostatnich latach dziełach Nørgårda, w tym wyraźnie silniejsze akcentowanie twórczego potencjału wykonawcy dzieła. Przykładem tak pisanej kompozycji jest właśnie *V Sonata* – prawykonanie części pierwszej miało miejsce zaledwie kilka tygodni temu w Kopenhadze, część druga zaś ma swoją światową premierę podczas dzisiejszego wieczoru. „Nørgård – opowiada wiolonczelista – napisał część pierwszą w stylu przekomponowanym, bardziej tradycyjnym, pozwalając mi improwizować lub, innymi słowy, podejmować twórcze decyzje co do poszczególnych fragmentów; w drugiej części *Sonaty* natomiast Nørgård stawia przed wykonawcą zadanie kreowania, decydowania – na podstawie szkiców kompozytora – zarówno o formie, jak i materiale muzycznym”. Nørgård, przygotowując drugie ogniwo *Sonaty*, dał Kullbergowi fortepianowe nagranie materiału, który wykonawca musiał przekształcić w solowy utwór wiolonczelowy. Następnie obydwaj artyści opracowali szkice Kullberga, tak by zyskać pewność co do ostatecznego efektu, zgodnego z ideą kompozytora. „Obecnie – podsumowuje Jakob Kullberg swą opowieść o *poiesis* utworu – *V Sonata* jest dziełem otwartym, które przed osiągnięciem ostatecznego kształtu przejdzie jeszcze prawdopodobnie kilka różnych stadiów rozwoju. Niewykluczone, że ów kształt ostateczny kompozycji obejmować będzie jeszcze trzecią część”.

played as early after Lutosławski's death as February 16, 1994, in Helsinki, interpreted by John Storgårds.

The Danish composer Per Nørgård honoured Witold Lutosławski's memory on the latter's centennial with the Cello Sonata no. 5, the fruit of his collaboration with the cellist Jakob Kullberg, begun in 1999. The cellist himself sees the dialogue-based nature of this collaboration as the source of many original musical solutions in Nørgård's works of recent years, including the increased emphasis on the performer's creative potential. This is exemplified by the Sonata no. 5, the first movement of which received its world premiere only several weeks earlier in Copenhagen, while the second movement has its premiere at tonight's concert. The cellist says: "Nørgård wrote the first movement in a more traditional, through-composed manner, allowing me to improvise or otherwise creatively decide on certain, specific passages; for the second movement, on the other hand, the composer has given the creative task to the cellist, a task based on the composer's sketches, of making decisions on both shape and material." While preparing the Sonata's second movement, Nørgård gave Kullberg a solo piano recording of the material, which Kullberg then had to transform into a finished solo cello movement. Composer and cellist then worked through Kullberg's drafts to ensure the result corresponds to the composer's vision. Jakob Kullberg sums up his story about the composition's *poiesis*: "At present, the Fifth Solo Sonata is an open-ended work which will likely go through several stages before finding a final shape. It is quite possible that the final work could even have a third movement."

***

The only work by Witold Lutosławski programmed today is the *Partita* for violin

***

Jedyny zaplanowany na dziś utwór autorstwa Witolda Lutosławskiego to jego *Partita* na skrzypce i fortepian. To kompozycja o wielkiej wadze w całym jego dorobku – jedno z tych dzieł, które wpisują się w ramy stylu późnego kompozytora. Jest w *Particie* suma i konsekwencja wszystkich jego istotnych wcześniejszych prac, swą wymową i artyzmem sięgająca daleko poza czas i miejsce, w jakim powstała.

Kameralna wersja *Partity* skomponowana została na zamówienie Orkiestry Kameralnej miasta Saint Paul jesienią 1984 roku – prawykonania 18 stycznia 1985 roku dokonali Pinchas Zukerman i Marc Neikrug. Niedługo potem jednak, pod wrażeniem interpretacji swego *Łańcucha II* dokonanej przez Anne-Sophie Mutter, Lutosławski zinstrumentował *Partitę* na skrzypce i orkiestrę. *Partita* wraz z drugim *Łańcuchem* zajęły ostatecznie w twórczości kompozytora miejsce należne nigdy nieukończonemu koncertowi skrzypcowemu.

***

György Kurtàg żegna się z Lutosławskim niemal w ciszy. *Gałązka wrzosu dla Witolda* nawiązuje do pierwszych wersów wiersza Guillaume'a Apollinaire *Pożegnanie*, zaczynającego się od słów: *J'ai cueilli ce brin de bruyère...* („Zerwałem tę gałązkę wrzosu...”).

Pomiędzy czułe muśnięcia dźwięków w swojej kompozycji Kurtàg zdaje się wplatać echo poezji Apollinaire'a. *Et souviens-toi que je t'attends*, pamiętaj, że czekam na ciebie.

ksk

and piano. The composition is of great importance for his entire *oeuvre*, and counts among the masterworks of his late style. It is the sum and consequence of the composer's earlier, significant works, with an expressive artistry that surpasses the time and space of its origin.

Partita's chamber version was composed on a commission by the Saint Paul Chamber Orchestra in the autumn of 1984, and received its premiere on January 18, 1985, in a performance by Pinchas Zukerman and Marc Neikrug. Not long after however, Lutosławski instrumentated the *Partita* for violin and orchestra while under the impression of Anne-Sophie Mutter's interpretation of *Chain 2*. The *Partita*, and the second *Chain* ultimately assumed a place in Lutosławski's *oeuvre* appropriate for the unfinished Violin Concerto.

***

György Kurtàg bades farewell to Lutosławski almost in silence. *Un brin de bruyère à Witold* ties into the first verses of Guillaume Apollinaire's poem *L'adieu*, which begins with the words: *J'ai cueilli ce brin de bruyère...* ("I picked this spring of heather...").

Kurtàg seems to intertwine the echo of Apollinaire's poetry with his piece's tender brushes of sounds. *Et souviens-toi que je t'attends* – I'm waiting for you, and you must remember.

ksk

8 lutego **February 8**
sobota, godz. 19.00 **Saturday, 7.00 p.m.**

Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego

Witold Lutosławski Concert Studio of the Polish Radio

Polska Orkiestra Radiowa Polish Radio Symphony Orchestra
Renato Rivolta – dyrygent conductor

w programie [programme](#)

Andrzej Panufnik [1914–1991]

Uwertura tragiczna (1941–1942) *Tragic Overture*

[8']

Aleksander Tansman [1897–1986]

Koncert na orkiestrę (1954) *Concerto for Orchestra*

[25']

- I. *Tranquillo*
- II. *Lento*
- III. *Presto*
- IV. *Lento*
- V. *Vivo*

[przerwa [intermission](#)]

Witold Lutosławski [1913–1994]

Mala suita (1950) *Little Suite*

[12']

- I. *Fujarka* (Allegretto) *Fife* (Allegretto)
- II. *Hurra polka* (Vivace) *Hurra Polka* (Vivace)
- III. *Piosenka* (Andante molto sostenuto) *Song* (Andante molto sostenuto)
- IV. *Taniec* (Allegro molto) *Dance* (Allegro molto)

Witold Lutosławski

łańcuch III (1986) *Chain 3*

[12']

Andrzej Panufnik*Polonia (1959) Polonia – Suite***[21']**I. *Marsz góralski Highlander's March*II. *Mazurek Mazourka*III. *Krakowiak Krakowiak*IV. *Pieśń nadwiślańska Song of the Vistula*V. *Oberek Oberek*

UWERTURA TRAGICZNA Andrzeja Panufnika powstała w 1942 roku, uległa jednak zniszczeniu w Powstaniu Warszawskim. Odtworzona przez kompozytora w roku 1945 ostateczną formę zyskała po rewizji dziesięć lat później. Po raz pierwszy kompozycja zabrzmiała 19 marca 1944 roku, podczas koncertu charytatywnego w warszawskim konserwatorium. Prawykonanie powojennej, zrekonstruowanej wersji miało miejsce w czerwcu 1945 roku w Krakowie.

Lapidarny, kilkuminutowy utwór, poświęcony pamięci poległego w Powstaniu brata Andrzeja Panufnika, Mirosława, tworzony był w okupowanej Warszawie. Kompozytor wspominał, że zamiarem jego było napisanie kompozycji abstrakcyjnej, bez odwołań do świata zewnętrznego – lecz ostatecznie *Uwertura*, niezwykle obrazowa, przesiąknięta jest wojną. „(...) choć tak bardzo starałem się przestrzegać ustanowionych przez siebie reguł – opowiadał Panufnik – nie potrafiłem zapamiętać nad podświadomością i w uwerturze co chwila pojawiały się ustępy zaskakująco onomatopoeiczne, na przykład odgłos padającej bomby (perkusja), cichy odgłos silnika oddalającego się samolotu (glissando puzonu), seria z karabinu maszynowego (salwa perkusji w ostatnich taktach) (...)”.

Moment powstawania (jedna dekada) łączy trzy utwory: *Małą suitę* Witolda Lutosławskiego (rok 1950 – wersja na orkiestrę kameralną, 1951 – na symfoniczną), *Koncert na orkiestrę* Aleksandra Tansmana (1954) i *Polonię* Andrzeja Panufnika (1959). Wszystkie trzy kompozycje, choć z ducha tak sobie chwilami bliskie, tworzone były w zgoła odmiennych okolicznościach.

Pisząc swój *Koncert*, najstarszy z tej trójki twórców Aleksander Tansman od ponad trzy-

ANDRZEJ PANUFNIK'S *Tragic Overture* was created in 1942, but subsequently destroyed in the Warsaw Uprising. Re-created by the composer in the year 1945, it assumed the revised, final shape a decade later. The work was heard for the first time on March 19, 1944, at a charity concert in the Warsaw Conservatory. The world premiere of the post-war, reconstructed version took place in June 1945, in Cracow.

This epigrammatic piece of several minutes in length, commemorating Andrzej Panufnik's brother Mirosław who perished in the Uprising, was composed in the occupied Warsaw.

The composer reminisces that his aim was to write an abstract composition free of external references, but ultimately, the very evocative Overture became permeated with war. Panufnik says: “(...) though ostensibly I had kept to my rules, I realised that my intellectual disciplines had failed to control my unconscious, that the overture was interspersed with startlingly onomatopoeic passages – for example, the sound of a falling bomb (percussion), the soft engine noise of an aeroplane disappearing in the distance (trombones' *glissando*); a volley of machine guns (the burst of percussion in the final bars).”

One decade's time interval connects the creation of three pieces: Witold Lutosławski's *Little Suite* (1950 – version for chamber orchestra, 1951 – symphonic orchestra), Aleksander Tansman's *Concerto for Orchestra* (1954), and Andrzej Panufnik's *Polonia* (1959). While they momentarily almost converge in spirit, the circumstances of their origin were quite different.

When writing his *Concerto*, Aleksander Tansman (the eldest of the three) had lived for over 30 years in France. Born in Łódź at

dziestu lat mieszkał we Francji. Urodzony w Łodzi u progu XX wieku Tansman studiował w łódzkich i warszawskich uczelniach, lecz już w roku 1920, nie znalazłszy wśród polskich słuchaczy akceptacji dla swego nowoczesnego języka muzycznego, wyjechał na stałe do Paryża. Tam nawiązał przyjaźnię m.in. z Maurice'em Ravelem i francuskimi awangardystami, wśród nich zaś z Igorem Strawieńskim. Kariera Tansmana jako artysty i twórcy szła w parze z uznaniem dla niego jako erudyty i moralnego autorytetu – współcześni chętnie określali go mianem humanisty, tak jak Henri Dutilleux, który mówił wręcz o „niezwykłych właściwościach humanistycznych” muzyki Tansmana.

Tansmanowski *Koncert na orkiestrę* inspirowany jest *Koncertem na orkiestrę* Bartóka – i odwołuje się do niego po wielokroć, w tym już w pierwszych taktach, gdy w niskich, basowych rejestrach rozbrzmiewa passacagliowy, surowy temat. Pomimo analogii zgrabny i niepozbawiony miłych dla ucha pomysłów melodycznych i kolorowych współbrzmień *Koncert* Tansmana nie dorównuje genialnemu pierwowzorowi – choćby z uwagi na niedostatek w nim żywiołu koncertującego, zapowiadanego wszak w tytule utworu.

W tym samym roku co *Koncert* Aleksandra Tansmana został ukończony *Koncert na orkiestrę* Witolda Lutosławskiego. Kilka lat wcześniej natomiast, stając się swoistym do *Koncertu* przygotowaniem, powstała *Mała suita*. Dzieło, z zamierzenia lekkie, zamówiła Orkiestra Polskiego Radia. Prawykonanie wersji kameralnej pod batutą Jerzego Kołaczkowskiego miało miejsce w roku 1950, niedługo później – 20 kwietnia 1951 roku – Grzegorz Fitelberg poprowadził Wielką Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia podczas pierwszego wykonania symfonicznego, dłuższego wariantu *Małej suity*.

Kompozytor sięgnął po melodie ludowe z ziemi rzeszowskiej, wpisując je w cztery krótkie części. „Aluzją do tytułowej *Fujarki*

the turn of the twentieth century, Tansman studied in the institutions of Łódź and Warsaw, but as early as in 1920, his modern musical language not having been accepted by the Polish audience, he left permanently for Paris. There, he made friends with Maurice Ravel and the representatives of the French *avant-garde*, Igor Stravinsky among them. Tansman's career as artist and creator went hand in hand with his acclaim as an erudite and moral authority: his contemporaries readily termed him as a humanist, also by Henri Dutilleux, who even spoke of the “extraordinary humanistic properties” of Tansman's music.

Tansman's *Concerto for Orchestra* is inspired by Bartók's piece of the same appellation, and to which it makes multiple references, beginning with the first measures where the austere, passacaglia-like theme resounds in the low, bass register. Despite the analogies, Tansman's shapely *Concerto*, not devoid of pleasant melodic ideas and coloured sonorities, is no equal of the Hungarian composer's ingenious model, if only because the *concertante* element announced in the title is insufficient.

The year of Aleksander Tansman's *Concerto* also saw the completion of Witold Lutosławski's *Concerto for Orchestra*. But several years earlier, it was the *Little Suite* that prepared its way. Intended as a light work, the *Suite* was commissioned by the Polish Radio Orchestra, and its chamber version was premiered under the baton of Jerzy Kołaczkowski in 1950; soon thereafter, Grzegorz Fitelberg led the Great Symphony Orchestra of the Polish Radio on April 20, 1951, in the first symphonic performance of *Little Suite's* extended version.

The composer drew from folk melodies of the Rzeszów lands, setting them in four short movements. Andrzej Chłopecki describes the piece: “An allusion to the title's *Fife (Allegretto)* in the first link of the cycle is made in the ‘dancing’ part of the piccolo flute with

(*Allegretto*) – opisuje Andrzej Chłopecki – w pierwszym ogniwie cyklu jest taneczna partia fletu piccolo z towarzyszeniem werbla. W części drugiej zatytułowanej *Hurra polka (Vivace)* humorystycznie użyte metrum trójdzielne w stylizacji tańca o metrum dwudzielnym tworzy charakter scherza. Melodia *Piosenki* (część trzecia – *Andante*) podejmowana jest przez nieustannie wymieniające się instrumenty, część ostatnia zaś – *Taniec (Allegro molto)* – to trzyczęściowy utwór, którego skrajne ognia są stylizacją tańca z ziemi rzeszowskiej (łasowia-ka), a ogniwem centralnym – stylizacja lirycznej pieśni ludowej w tempie *Poco più largo*”.

Z polskiej muzyki tradycyjnej wywodzi się także *Polonia* Andrzeja Panufnika, napisana na zamówienie Richarda Howgilla, dyrektora muzycznego radia BBC. Utwór, pod batutą samego kompozytora, miał swe prawykonanie 21 sierpnia 1959 roku podczas londyńskiego festiwalu promenadowego.

„Niełatwo mi było przystąpić do pisania tych pełnych werwy utworów – przypominał sobie później Panufnik – w okresie wielkiego osamotnienia (...). Przez pewien czas nie mogłem zacząć. Ale potem przyszła mi na myśl posepna i szlachetna *Polonia* Elgara, utwór niezwykle sugestywnie przywodzący na myśl zarówno heroiczne, jak i tragiczne elementy historii Polski. Postanowiłem wykorzystać ten sam tytuł, tak aby te dwa utwory razem ukazywały całą gamę odcieni narodowego kolorytu i ducha. Elgar wykorzystał patriotyczne pieśni polskie, a także kilka melodii Chopina, kończąc utwór mocnym akcentem polskiego hymnu narodowego. Ja zaś oparłem moją *Polonię* na melodiach ludowych i żywych, pełnokrwistych rytmach wiejskich tańców”.

Kilka dekad dzieli *Małą suitę* i *Polonię* od *Łańcucha III* Witolda Lutosławskiego. Utwór powstał w roku 1986 na zamówienie San Francisco Symphony Orchestra – podczas prawykonania w San Francisco za pulpitem dy-

the accompaniment of the snare drum. In the second movement of the suite, titled *Hurra Polka (Vivace)*, the humorous use of triple meter in a stylization of a dance, originally in duple meter, imbues the piece with the spirit of a *scherzo*. The melody of the *Song* (the suite's third movement – *Andante*) is led by constantly interchanging instruments, while the last movement – *Dance (Allegro molto)* – is a tri-partite piece the outer links of which present a stylisation of a Rzeszów dance called 'łasowiak', while the central link is based on a stylisation of a lyrical Polish folksong in *Poco più largo*.”

Andrzej Panufnik's *Polonia*, written on a commission by Richard Howgill, BBC Radio's musical director, also originates from Polish traditional music. The piece received its world premiere under the composer's baton on August 21, 1959, at the London Proms.

Andrzej Panufnik later recalled: “It was not easy to start those spirited dances at a time of great loneliness (...). For a while I could not start. But then I started to think about Elgar's sombre and noble *Polonia*, a work most evocatively echoing both the heroic and tragic aspects of Poland's history. Almost at once, I got the idea of composing my own *Polonia* with a completely different approach but very much complementary to Elgar's composition, so that the two works might together provide a full spectrum of the Polish spirit and colour. Elgar made use of Polish patriotic songs and took also some of Chopin's melodies, ending powerfully with the Polish National Anthem. I based my *Polonia*, however, on folk melodies and the vigorous, full-blooded rhythms of Polish folk dances.”

Several decades stand between Witold Lutosławski's *Chain 3* and the *Little Suite* as well as *Polonia*. The *Chain* was created in 1986 on a commission by the San Francisco Symphony Orchestra, and received its premiere in San

rygenckim stanął kompozytor. W Polsce dzieło zabrzmiało niemal dwanaście miesięcy później: na festiwalu Warszawska Jesień 26 września 1987 roku zagrała je Scottish Symphony Orchestra z Glasgow pod kierownictwem Jerzego Maksymiuka.

Tytuł *łańcucha* odwołuje się do zdefiniowanej przez Lutosławskiego na początku lat 80. techniki łańcuchowej, której istotą jest niejednoczesne rozpoczynanie i kończenie poszczególnych warstw i odcinków utworu. Trzeci z *łańcuchów* sposobem narracji muzycznej i rodzajem przekazywanych emocji zbliża się niejednokrotnie do *II Symfonii*. Składa się nań dwanaście ząbających się ogniwi, każde w odrębnej obsadzie instrumentalnej, zbudowanych z drobnych, zazwyczaj trzynutowych motywów melodycznych. Jakby pojedynczo snute pasma dźwięków, wielokrotnie pozostawiane inwencji wykonawców ze względu na obecną tu technikę *ad libitum*, sposób instrumentacji, budowanie napięcia w trzech kolejnych fazach, momenty silnej lirycznej ekspresji – składają się na tę tak charakterystyczną dla Lutosławskiego muzyczną tkaninę.

Z trzech *łańcuchów* ten ostatni wykonywany jest najrzadziej.

Francisco, with the composer behind the pulpit. In Poland, the composition was played almost 12 months later at the Warsaw Autumn festival on September 26, 1987, by the Scottish Symphony Orchestra from Glasgow under the direction of Jerzy Maksymiuk.

The *Chain's* title makes reference to the technique of the same name, defined by Lutosławski at the beginning of the 1980s and the essence of which is the non-simultaneous beginning and ending of the work's sections and strata. In the manner of musical narration and type of transmitted emotions, the third *Chain* often approaches the Symphony no. 2. The former is comprised of 12 dovetailing links, each differently instrumentated and built from minute, mostly three-note melodic motives. Bandwidths of sounds developed in a seemingly independent manner, often left to the performers' invention with the *ad libitum* technique, as well as the manner of instrumentation, the building of suspense in three successive phases, and moments of strong lyric expression all contribute to a musical fabric that is very characteristic for Lutosławski.

Among the three Chains, the last is performed the least often.

9 lutego _____ February 9
niedziela, godz. 19.00 _____ Sunday, 7.00 p.m.

Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego

Witold Lutosławski Concert Studio of the Polish Radio

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach
Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice
Alexander Liebreich – dyrygent conductor

w programie [programme](#)

Andrzej Panufnik [1914–1991]

Kołysanka (1947) *Lullaby*

[7']

Andrzej Panufnik

Muzyka jesieni (1962, rew. rev. 1965) *Autumn music*

[20']

I. *Andante*

II. *Presto agitato*

III. *Andante*

Natalya Chepelyuk [1977]

Aria II (2013) *Air 2*

[13']

(prawykonanie [world premiere](#))

[przerwa [intermission](#)]

Wojciech Kilar [1932–2014]

Przygrywka i kolęda na orkiestrę smyczkową i 4 oboje (1972)

Prelude and Christmas Carol for strings and 4 oboes

[10']

Witold Lutosławski [1913-1994]*Livre pour orchestre (1968) Livre pour orchestre***[20']**

- I. *1er chapitre*
- II. *1er intermède*
- III. *2me chapitre*
- IV. *2me intermède*
- V. *3me chapitre*
- VI. *3me intermède et chapitre final*

CZAS muzyczny biegnie inaczej niż czas poza muzyką. Innymi prawami rządzi się czas snu. Inaczej płynie czas poza światem. Pomiedzy snem a muzyką zachodzi wiele korelacji nawet wówczas, gdy muzyka nie opowiada o śnie. Przychodząc spoza świata lub docierając poza świat, muzyka w swym własnym czasie i we właściwej sobie przestrzeni opowiada o śnie, o sobie, o byciu poza czasem.

Taką senno-muzyczną przestrzeń kreuje Andrzej Panufnik w powstałej w 1947 roku na instrumenty smyczkowe i dwie harfy *Kołysance* – pierwszym swym utworze (i jednym z pierwszych w muzyce polskiej) napisanym z zastosowaniem ćwierćtonów. Pomysł muzyczny opiera się na połączeniu trzech planów: pulsującego rytmu harf, grupy solowych smyczków, grających także ćwierćtonami, i pentatonicznej pieśni ludowej *Przyjechał do niej*, wykonywanej w kolejnych stadiach przez skrzypce, altówkę i wiolonczelę. „Niezwyczajła oryginalność dysonansowej harmonii, kunsztowna faktura instrumentalna (na wskroś swoiste barwy brzmieniowe), subtelna, głęboka nastrojowość i pełna świeżości inwencja melodyczna składają się na całość, którą bez przesady można nazwać cackiem: cackiem talentu, techniki i smaku” – pisał o *Kołysance* Stefan Kisielewski.

Poza czas, do wewnętrznego świata twórcy zdaje się też przenosić słuchacza *Muzyka jesieni*, ukończona przez Panufnika w 1962 roku, będąca wyrazem szczególnych, bolesnych przeżyć kompozytora. Planując początkowo skomponowanie niewielkiego utworu przywołującego nastrój pogodnej jesieni, Panufnik dowiedział się w tym czasie o śmiertelnej chorobie swej przyjaciółki. „(...) temat zamierania życia w przyrodzie – wspominał tamten moment kompozytor – zyskał teraz okrutną

MUSICAL time goes differently than time outside music. In turn, other laws govern sleeping time. Time positioned outside the world flows in still other ways. Many correlations happen between dreams and music, even when the music speaks not of dreaming. In its own time and proper space, music – from outside the world or making its way beyond it – speaks about dreaming, about itself, about being outside of time.

Andrzej Panufnik creates such a dreamy, musical space in his 1947 *Lullaby* for string instruments and two harps, the composer's first work (and among the first in Polish music) created with the use of quarter tones. The basic musical idea combines three planes: the harps' pulsating rhythm, the group of solo strings, which also play in quarter tones, and the pentatonic folk song *He Came to See Her*, performed successively by the violins, violas, and cello. Stefan Kisielewski wrote of the *Lullaby*: "The extraordinary original nature of the dissonant harmony, elaborate instrumental texture (note the thoroughly original timbral hues), subtle and deep mood, and very fresh melodic invention, combine into a whole that can justly be called a gem of talent, technique, and taste."

Panufnik's *Autumn Music*, completed in 1962, takes us beyond time and into the composer's internal world, and is an expression of the composer's specific, sorrowful experiences. When making the preliminary plan for a modest piece evoking a nice weather's mood in autumn, Panufnik received the news about his friend's terminal illness. He remembers the moment: "[the] theme of seasonal decline [was] now cruelly apt alongside my heart-broken consciousness of a most precious human life in a different sort

analogię w bolesnej świadomości zamierania życia w najdroższej mi ostocie (...)”. Symetryczna kompozycja, o harmonice zdominowanej przez nakładanie akordów tercjowych, odmienna jest od awangardowych tendencji w muzyce lat 60. Prawykonanie *Muzyki jesieni* odbyło się w Paryżu w 1968 roku.

W tym samym roku powstaje *Livre pour orchestre* (*Księga na orkiestrę*) Witolda Lutosławskiego, w całym szeregu jego arcydzieł należące do kompozycji najdoskonalszych. Tytuł odwołuje się do tradycji barokowych klawesynowych *livres* i organowych *Büchlein* – choć kompozytor nie zrealizował pierwotnej idei stworzenia kilku orkiestrowych fragmentów luźno powiązanych w *księgę* (jednak gdy to stwierdził, za późno już było na zmianę tytułu). Cztery *Rozdziały* (*Chapitres*) przedzielone *Intermediami* łączą się w dzieło o właściwościach symfonii, o wielkim ładunku muzycznych emocji, zorganizowanych według rygorystycznego intelektualnego zamysłu twórcy. Zapisana w tej *Księdze* historia może być historią o świecie idealnym, rozwijającym się w czasie i prędkości właściwym dźwiękom muzycznym.

W podobnym momencie – choć w innej stylistyce – Wojciech Kilar pisze niedłgie, minimalistyczne *Preludium i przygrywkę chorałową*. Początek lat 70. to w twórczości Kilara czas uproszczenia radykalnego wcześniej języka muzycznego. W *Preludium i przygrywce* kompozytor wyróżniał „jakby trzy odcinki, przedzielone dłuższymi pauzami: wstępny (przygrywkę), centralny, będący quasi-kanonicznym opracowaniem staropolskiej kolędy *Nastał nam jest dzień wesoly* i odcinek końcowy – rodzaj kody”. Dedykowany Ruth i Michałowi Choromańskim utwór prawykonany został w 1972 roku na festiwalu Warszawska Jesień przez orkiestrę Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Mario di Bonaventury.

Pomiędzy kompozycjami Lutosławskiego, Panufnika i Kilara pojawia się dzieło nowe – na-

of decline.” The symmetrical composition, with harmony dominated by chords made with stacked thirds, differs from the *avant-garde* musical tendencies of the 1960s. The world premiere of *Autumn Music* was given in Paris, in 1968.

The same year saw the completion of Witold Lutosławski's *Livre pour orchestre*, which in the entire collection of his masterworks counts among the most perfect of compositions. The title refers to the tradition of Baroque harpsichord *livres* and the organ *Büchlein*, although the composer did not realise his original idea of several orchestral fragments associated freely into a book (but when he realized this, it was too late for a change of title). Four “Chapters” (*Chapitres*), divided by *intermedi*, are connected in a work of symphonic qualities and immense charge of musical emotions, organised according to a rigorous intellectual design. The history set down in this *Book* may indeed be that of an ideal world developing in a time and speed natural for musical sound itself.

In a similar time frame, but different stylistic, Wojciech Kilar wrote his brief, minimalistic *Prelude and Chorale*. The beginning of the 1970s in Kilar's work is a time of simplifying his earlier, radical, musical language. In the *Prelude and Chorale*, he distinguished “three kinds of sections, divided by longer rests: the introductory section (chorale), central section, a quasi-canonic arrangement of the Old Polish carol *Nastał nam jest dzień wesoly* – ‘A Happy Day Has Now Come,’ and the final section, a type of coda.” Dedicated to Ruth and Michał Choromański, the piece was premiered in 1972 at the Warsaw Autumn festival by the National Philharmonic Orchestra under Mario di Bonaventura.

A new work appears between compositions by Lutosławski and Panufnik: Natalya

grodzona III nagrodą na Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim im. Witolda Lutosławskiego w 2013 roku *Aria II* Natalii Chepelyuk. „*Aria II* – pisze kompozytorka – jest dalszym ciągiem wariacji na temat wzajemnych stosunków między szumem a dźwiękiem o określonej wysokości, dysonansem a konsonansem oraz harmonią a chaosem. Jest jednocześnie wyrazem tęsknoty za harmonią. Sporadyczne ruchy dźwięków o pierwotnym charakterze – pocieranie, kwikanie, wzdychanie i pukanie – ukrywają coś i każą nam się spodziewać, że cokolwiek by to było, musi się nam wreszcie ukazać. Początkowo dźwięków tych nie da się prawie odróżnić na tle ciszy otoczenia. Wkrótce nabierają one wyrazistości oraz bardzo mocno dysonansowego charakteru. Nagle z zaistniałego chaosu wyłania się harmonia: słyszymy dźwięki konsonansowe jakby zaczerpnięte z zapomnianej piosenki, która po chwili gwałtownie się urywa”.

ksk

Chapelyuk's *Aria 2*, Third Prize winner at the Witold Lutosławski International Composition Competition in 2013. The composer writes: “*Aria 2* continues the variations about the correlation between noise and pitched sound, dissonance and consonance, harmony and chaos. At the same time it is manifestation of the nostalgia for harmony. The sporadic movement of primordial sounds such as scraping, squeaking, sighing, and knocking conceals something, and we get a sense that whatever it may be, it must come out. At first, the sounds are almost indistinguishable from the silence of the environment, then they become fleshy and very dissonant, and suddenly from chaos there arises the harmonic element: consonant sounds as if taken from some forgotten song, which in turn quickly disappears.”

ksk

WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE

ACCOMPANYING EVENT

3 lutego _____ February 3

Poniedziałek, godz. 19.00 _____ Monday, 7.00 p.m.

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana

Arnold Szyfman Polish Theatre

„Ogniwa” – wieczór nowych choreografii
do muzyki Witolda Lutosławskiego (Opera na Zamku w Szczecinie)
„Ogniwa” [Links] – an evening of new choreographies set
to Witold Lutosławski's music (Opera at the Castle in Szczecin)

Piotr Czubowicz (*Grey Summer*), Kaya Kołodziejczyk (*Aria di Prefiche*),Robert Glumbek (*Pewnego razu – teraz*) – choreografia **choreography**Katarzyna Meronk – scenografia **stage design**Tijana Jovanović – kostiumy **costumes**Dawid Karolak – światło **lighting**Jerzy Wołosiuk – kierownictwo muzyczne **music director**Ilian Garnetz – solista skrzypiek **solo violinist**Balet i Orkiestra Opery na Zamku w Szczecinie **The Ballet and Orchestra of Opera
at the Castle in Szczecin**

MAŁA SUITA, *Muzyka żałobna* oraz *Łańcuch / i //* stały się kanwą tryptyku tanecznego, na który składają się nowe choreografie przygotowane przez troje polskich artystów. Dwoje z nich to przedstawiciele młodego pokolenia: Kaya Kołodziejczyk oraz Piotr Czubowicz – zwycięzcy ogłoszonego przez Operę na Zamku konkursu dla młodych choreografów. Robert Glumbek, wybitny choreograf tworzący dotąd głównie w Niemczech i Kanadzie, przygotował w Operze na Zamku swoje pierwsze przedstawienie z polskim zespołem.

Poszczególne części tryptyku utrzymane są w różnej estetyce. Każdy z artystów zaproponował własne twórcze podejście do muzyki Lutosławskiego, w każdej z prac w pełni wyraża się indywidualny styl choreografa.

Spektakl z muzyką na żywo w wykonaniu orkiestry Opery na Zamku w Szczecinie pod batutą Jerzego Wołosuika. Partię solową wykonuje Ilian Garnetz – młody skrzypek pochodzący z Mołdawii, zwycięzca prestiżowych międzynarodowych konkursów skrzypcowych.

Materiały organizatorów

LITTLE SUITE, *Musique funèbre* and *Chains No. 1 and 2* have provided the musical setting for a dance triptych conceived by three Polish choreographers. Two of them – Kaya Kołodziejczyk and Piotr Czubowicz – are representatives of the young artistic generation and winners of the Opera at the Castle’s competition for young choreographers. The third one of the trio – Robert Glumbek – is an eminent Polish choreographer who has been working mostly in Germany and Canada, and is now presenting his first collaboration with a Polish company.

Each of the triptych’s parts represents a different aesthetics, as each is a vehicle for the particular artist’s individual creative take on Lutosławski’s music and is emblematic of their personal choreographic style.

The choreographies are performed to the accompaniment of live music by the orchestra of Opera at the Castle conducted by Jerzy Wołosuik. Solo parts are played by Ilian Garnetz – a young Moldavian violinist and a winner of a range of prestigious international violin competitions.

Organisers’ materials
translated by Monika Tacikowska

WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE

ACCOMPANYING EVENT

4 lutego **February 4**
wtorek, godz. 18.00 **Tuesday, 6.00 p.m.**

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana

Arnold Szyfman Polish Theatre

„Pan Lutosławski” – spektakl dla dzieci “Pan Lutosławski” [Mr. Lutosławski] – a children’s show

W trakcie spektaklu zaprezentowane zostaną utwory kameralne Witolda Lutosławskiego

The show is set to the following chamber works of Witold Lutosławski

Melodie ludowe na fortepian (Gaik, Panie Michale, Gąsior)

Folk Melodies for piano (The Grove, Master Michal, The Gander)

Sonata fortepianowa cz. II (fragment) *Piano Sonata*, 2nd movement (fragment)

Preludia taneczne na klarnet i fortepian (I, III)

Dance Preludes for clarinet and piano, 1st & 3rd movement

Subito na skrzypce i fortepian (fragment) *Subito* for violin and piano (fragment)

Kwartet smyczkowy cz. II (fragment) *String Quartet*, 2nd movement (fragment)

Piosenki dzieciinne (*Idzie Grześ przez wieś, Rok i bieda, Spóźniony słowik*)

Children’s Songs (*Here Comes Greg, The Four Seasons, Two Nightingales*)

Bukoliki na altówkę i wiolonczelę (I, III) *Bucolics* for viola and cello, 1st & 3rd movement

Wariacja Sacherowska na wiolonczelę solo (fragment) *Sacher Variation* for cello solo (fragment)

Wariacje na temat Paganiniego (fragment) – odtwarzane techniką audio

Variations on a Theme by Paganini (fragment) – from audio recording

III Symfonia cz. I (fragment) – odtwarzane techniką audio

Symphony No. 3, 1st movement (fragment) – from audio recording

Obsada **Cast**

Janusz Łagodziński – Pan Lutosławski **Mr. Lutosławski**

Bogumiła Dziel-Wawrowska – Dziennikarka **Journalist**

Janusz Wawrowski – Skrzypek **Violinist**

Anna Środecka – Skrzypaczka **Violinist**

Katarzyna Budnik-Gałązka – Altowiolistka **Violist**

Marcin Zdunik – Wiolonczelista **Cellist**

Jakub Sztencel – Klarncista **Klarinettist**

Bartłomiej Kominek – Pianista **Pianist**

Artur Żymelka – Cesarz **Emperor**
Małgorzata Timofiejew – Mała Li **Little Lee**
Justyna Cieplucha – Słowik **Nightingale**
Robert Sarnecki – Marszałek Dworu **Chamberlain**
Aleksandra Fiet – Jang-Jang **Yang-Yang**
Bartosz Wilniewicz – Tang-Tang **Tang-Tang**
Paulina Cegiełka – Ju-Tszen **Yu-Tshen**

SPEKTAKL opowiada o życiu i twórczości Witolda Lutosławskiego, akcentując ważne w życiu wartości oraz kwestię obcowania ze sztuką wykonywaną na żywo jako wewnętrzną potrzebę wrażliwego, kulturalnego człowieka. Scenariusz łączy dwa wątki: jednym z nich jest rozmowa szalonej dziennikarki z kompozytorem, słuchanie jego muzyki i podglądanie jego prób z orkiestrą (przy okazji dzieci w przystępny, żartobliwy sposób poznają kilka terminów i nurtów muzycznych – np.: aleatoryzm). Drugim zaś jest bajka *Słowik* Andersena, słuchowisko archiwalne Polskiego Radia, do którego tańczą artyści baletu Teatru Muzycznego w Łodzi. Całości dopełnia scenografia, barwne kostiumy i muzyka Lutosławskiego wykonywana na żywo przez młodych artystów.

Materiały organizatorów

THIS SHOW presents a tale of the life and work of Witold Lutosławski, underscoring important life values and the significance of the internal need to experience live art to a sensitive, cultured person. The story unfolds on two planes: on the first one the audience is witnessing a mad journalist's interview with the composer, listening to his music and even get a peep of his orchestra rehearsals (which serves an opportunity to introduce children in a fun and easy way to a few musical concepts and movements, e.g. aleatoric music). The second plane is constituted by the Polish Radio's archive radio play based on Andersen's fairy tale *The Nightingale*, which serves as the accompaniment to which the artists of the Musical Theatre in Łódź dance on stage. The show is completed with the stage design, colourful costumes and Lutosławski's music played live by young artists.

Organisers' materials
translated by Monika Tacikowska

ANIA BRODA – od wielu lat śpiewa, gra na cymbałach i bębnach w Kapeli Brodów. Wymyśla autorskie piosenki, kołysanki i inne miniatury muzyczne. Jako swoją inspirację wskazuje piękną poezję dziecięcą. „W muzyce szukam nastrojów – mówi artystka – kolorów, tajemnic i nieprawdopodobnych historii, poruszających struny wyobraźni. Piosenki wykonuję w towarzystwie cymbałów, pianina i głosu”. Ania Broda wraz z Kapelą Brodów nagrała kilka płyt, ponadto prowadziła wielokrotnie warsztaty śpiewu i zajęcia muzyczno-edukacyjne, współpracowała też z Programem 2 Polskiego Radia, Państwowym Teatrem im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy. Nagrywała dla telewizji, występowała na wielu festiwalach w kraju i za granicą, wykonywała również partie wokalne w multimedialnym widowisku *Pamiętam. Katyń 1940* L.U.C-a, na zamówienie Narodowego Centrum Kultury (2010).

ANIA BRODA is a longtime singer, cimbalom player, and drummer of the Kapela Brodów (The Broda Band). She devises authored songs, lullabies, and other musical miniatures. Ania Broda mentions beautiful children's poetry as her inspiration. She says: "In music, I seek moods – colours, mysteries, and incredible stories that play on the imagination. I perform songs, accompanied by the cimbalom, piano, and voice." Together with the Kapela Brodów, Ania Broda authored several CDs, gave many singing workshops and educational music classes, and collaborated with Polish Radio's Programme 2 as well as the Helena Modrzejewska State Theatre in Legnica. She recorded for the television, appeared in many national and international festivals, and performed the vocal parts of the multimedia spectacle *I Remember. Katyń 1940*, created by L.U.C. on a commission by the National Centre for Culture (2010).

EUGENIUSZ KNAPIK, urodzony w 1951 roku w Rudzie Śląskiej, jest pianistą, kompozytorem i pedagogiem. Studiował w latach 1970–1976 u Henryka Mikołaja Góreckiego (kompozycja) i Czesława Stańczyka (fortepian). Jeszcze przed ukończeniem studiów rozpoczął pracę dydaktyczną w katowickiej uczelni, w której obecnie jest profesorem, kierownikiem Katedry Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki (od 1996 roku), a w latach 2002–2008 pełnił funkcję rektora. W roku 2002 artysta otrzymał tytuł profesora muzyki. W centrum jego zainteresowań zawsze pozostawała pianistyka i kompozycja. Jako pianista brał udział w wielu prestiżowych wydarzeniach koncertowych oraz festiwalowych na całym świecie. Jego repertuar obejmuje przede wszystkim dzieła XX-wieczne, w tym kompozycje Messiaena, Skriabina i Bartóka. Występując także jako kameralista, Knapik współpracował m.in. z Kwartetem Śląskim, Konstantym

EUGENIUSZ KNAPIK, born in Ruda Śląska in 1951, is a pianist, classical composer, and university professor. He graduated from the Karol Szymanowski Academy of Music with two honours degrees: one in composition, under Henryk Mikołaj Górecki (1976), the other in piano, under Czesław Stańczyk (1977). In his long career as university faculty, he was successively assistant lecturer, lecturer, and professor at the Department of Composition, Conducting and Music Theory, which he chairs since 1996. Knapik served as Chancellor of the Academy from 2002 to 2008. In 2002, he was given the title Professor of Music. Composition and piano performance have always been at the heart of his interests. As pianist, Knapik performed at many prestigious halls both nationally and internationally. His repertoire focuses on piano works by 20th-century piano music composers, including Messiaen, Scriabin and Bartók. As chamber music performer, he

Andrzejem Kulką, Aurelim Błaszczokiem i Piotrem Pławnerem. Dokonał licznych prawykonania i nagrań polskiej i światowej muzyki współczesnej. Jako kompozytor od samego początku wyróżniał się oryginalnością pomysłów i znakomitą warsztatem, co od lat 70. przyniosło mu znaczącą liczbę nagród na krajowych i międzynarodowych konkursach. W latach 1988–1996 Knapik, na zamówienie Gerarda Mortiera, dyrektora opery La Monnaie w Brukseli, skomponował trylogię operową *The Minds of Helena Troubleyn* do tekstu Jana Fabre'a. Kolejne części cyklu miały swoje prapremiery w Operze Flamandzkiej w Antwerpii (*Das Glas im Kopf wird vom Glas*, 1990), na festiwalu Documenta IX w Kassel (*Silent Screams, Difficult Dreams*, 1992) i w Operze Wrocławskiej (*La libertà chiama la libertà*, 2010). Aktualnie zwieńczeniem jego kariery kompozytorskiej jest opera *Moby Dick* (2001–2010), przygotowana do libretta Krzysztofa Koehlera opartego na słynnej powieści Hermana Melville'a, powstała na zamówienie Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie (premiera dzieła planowana jest na czerwiec 2014 roku).

worked with the Silesian String Quartet, among other ensembles, and such renowned violinists as Konstanty Andrzej Kulka, Aureli Błaszczok, and Piotr Pławner. He has given many premiere performances and made multiple recordings of contemporary Polish and international composers. Even his earliest works, written in the student years, demonstrate marked originality and technical excellence. Perhaps not surprisingly, Knapik won many important composition competitions. From 1988 to 1996, Knapik was occupied with his operatic trilogy titled *The Minds of Helena Troubleyn*, based on a text by Jan Fabre and commissioned by Gerard Mortier, Director of the Opera la Monnaie in Brussels. The trilogy's three parts: *Das Glas im Kopf wird vom Glas*, *Silent Screams, Difficult Dreams* and *La libertà chiama la libertà* were premiered respectively in Antwerp (1990), Kassel (1992) and Wrocław (2010). Until now, his career's summit is the opera *Moby Dick* (2001–2010), written to Krzysztof Koehler's original libretto based on Herman Melville's famous novel; the opera was written on a commission by the Grand Theatre – National Opera in Warsaw.

JAKOB KULLBERG, mieszkający w Paryżu, należy obecnie do najbardziej interesujących młodych duńskich wykonawców. Studiował w Amsterdamie, Londynie, Wiedniu, Zagrzebiu i Kopenhadze, zdobywając zarazem nagrody w wielu krajowych i międzynarodowych konkursach – jako solista i członek zespołów kameralnych. W roku 2009 otrzymał nagrodę Lyt til Nyt przyznaną przez Duńskie Radio, za nagranie VII i X kwartetu smyczkowego Pera Nørgårda, w 2011 roku zaś otrzymał od Filharmonii Kopenhaskiej Glandsaxe Music Prize. Jako artysta rezydent zaproszony został m.in. w 2007 roku przez kopenhaską Rundetaarn, w 2008 – Tivoli Garden Concert Hall oraz Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Carla Nielsena, a w 2009 – przez Den Sorte Diamant przy Bibliotece Królewskiej w Kopenhadze. W roku 2013 Kullberg

Paris-based **JAKOB KULLBERG** is among the most active and diverse young Danish instrumentalists. He studied in Amsterdam, London, Vienna, Zagreb and Copenhagen, winning top prizes at national and international solo and chamber music competitions. He is recipient of Danish Radio's Lyt til Nyt Prize in 2009 for the recording of Per Nørgård's String Quartets nos. 7 and 10, and was awarded the 2011 Glandsaxe Music Prize by the Copenhagen Philharmonic. He was artist-in-residence at places such as Copenhagen's Round Tower (2007), the Tivoli Garden Concert Hall (2008), and the Copenhagen Royal Library's Black Diamond (2009), as well as Carl Nielsen Artist at the International Carl Nielsen Violin Competition in 2008. In 2013, he was artist-in-residence with the New Music Orchestra, Poland. He performed

rezydował w Polsce przy Orkiestrze Muzyki Nowej. Występował na wielu prestiżowych festiwalach, w tym w Aldeburgh, Huddersfield i Warszawie (na festiwalu Warszawska Jesień). Niedawno debiutował na Międzynarodowym Festiwalu w Bergen, w Norwegii, oraz z londyńską Royal Philharmonic Orchestra, zyskując znakomite recenzje. Jako solista i kameralista występował w większości krajów Europy oraz w USA i Kanadzie. Szczególna relacja artystyczna łączy Jakoba Kullberga z duńskim kompozytorem Perem Nørgårdem, który zadedykował mu m.in. swój II koncert wiolonczelowy i IV sonatę. Kullberg jest także cenionym interpretatorem dzieł Benta Sørensenia oraz Kaii Saariaho. Jako wykładowca prowadził kursy mistrzowskie w wielu krajach europejskich i w Ameryce, na przykład na Królewskiej Akademii Muzycznej w Londynie, Norweskiej Akademii Muzycznej oraz Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Od 2004 roku piastował też stanowisko dyrektora artystycznego kursów mistrzowskich Open Strings Cello Academy odbywających się co roku w Szwecji, Danii i Francji. Od roku 2005 natomiast wykłada w Duńskiej Królewskiej Akademii Muzycznej.

frequently at prestigious international festivals, such as the Aldeburgh Festival, Warsaw Autumn Festival, and Huddersfield Festival. He recently made his debut at the Bergen International Festival in Norway and with The Royal Philharmonic Orchestra in London, both to excellent reviews. He gave solo and chamber music performances in most European countries, the United States, and Canada. Jakob Kullberg enjoys a unique working relationship with the Danish composer Per Nørgård, who has composed and dedicated many works to him, including his Cello Concerto no. 2 and Solo Sonata no. 4. The artist is also a notable interpreter of music by Bent Sørensen, who also wrote several works with him in mind, and recently, interpreter of works by the Finnish composer Kaija Saariaho. He has given masterclasses in many European countries and in the United States at institutions such as the Royal Academy of Music in London, the Norwegian Academy of Music, and the Karol Szymanowski Academy of Music, Poland. From 2004, he was also artistic director of the masterclass Open Strings Cello Academy, which holds annual masterclasses in Sweden, Denmark and France. He lectures at the Royal Danish Academy of Music since 2005.

ALEKSANDRA KULS – urodziła się w 1991 roku. Absolwentka Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Zenona Brzewskiego w Warszawie w klasie skrzypiec prof. Magdaleny Szczepanowskiej, obecnie studiuje w klasie prof. Kai Danczowskiej w Akademii Muzycznej w Krakowie. Jest laureatką wielu międzynarodowych konkursów: Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. G.Ph. Telemanna w Poznaniu (2007 – III miejsce), Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Tadeusza Wrońskiego w Warszawie (2009 – wyróżnienie), nagrody Wandy Wiłkomirskiej za najlepsze wykonanie kompozycji Karola Szymanowskiego oraz nagrody Niezależnej Kapituły Krytyków na Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Henryka

ALEKSANDRA KULS was born in 1991. She graduated from the Zenon Brzewski Music School of the Second Level in Warsaw, where she studied violin in the class of Prof. Magdalena Szczepanowska. She currently studies at the Music Academy in Krakow in the class of Prof. Kaja Danczowska. She was participant and prize winner at many recognised, international competitions: the Tadeusz Wroński International Solo Violin Competition, Warsaw 2009 – finalist, Distinction; 14th Henryk Wieniawski International Violin Competition, Poznań 2011 – two special prizes: Wanda Wiłkomirska's Special Prize for the best performance of a work by Karol Szymanowski and the Panel of Independent Critics' Special Prize;

Wieniawskiego w Poznaniu (2011), I nagrody na Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Jozsefa Szigetiego w Budapeszcie (wrzesień 2012). Występowała jako solistka w Belgii, Norwegii, na Ukrainie, w Brazylii, w Niemczech, a także brała udział w festiwalach: Chopin i Jego Europa (2012), Muzyka w Starym Krakowie (2012), Międzynarodowym Festiwalu Młodych Laureatów Konkursów Muzycznych w Katowicach (2012), Letnie Recitale na Grochowskiej organizowanym przez Orkiestrę Sinfonia Varsovia (2012), Festiwalu Smyczkowym w Zielonej Górze (2012). Solistka współpracowała z dyrygentami takimi, jak Tadeusz Strugała, Antoni Wit, Michał Dworżyński, Stanisław Krawczyński, Czesław Grabowski. Przez 6 lat była liderką kwartetu smyczkowego Qualità, który koncertował w kraju i za granicą. Do sukcesów kwartetu należy I miejsce i Grand Prix na konkursie „Talents for Europe” na Słowacji (2008). Obecnie Aleksandra Kuls występuje również w duecie skrzypcowym i kwintecie fortepianowym. Uczestniczyła w kursach mistrzowskich Maxima Vengerova w Gdańsku. W ciągu ostatnich dwóch lat otrzymała liczne stypendia i nagrody za działalność artystyczną, wśród nich Paszport „Polityki” 2011 w kategorii muzyka poważna, Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla studentów uczelni artystycznych (2012), Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (rok akademicki 2011/2012), Stypendium fundacji Pro Musica Bona (rok akademicki 2011/2012, 2012/2013), Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (rok akademicki 2012/2013), Stypendium Jerzego Katlewicza na rok akademicki 2012/2013.

Jozsef Szigeti International Violin and Viola Competition, Budapest 2012 – First Prize. Aleksandra Kuls performed in Poland, Brasil, Belgium, Germany, Norway, and Ukraine. She appeared at festivals such as the Musica Mundi Chamber Music Festival (Belgium 2011), the 6th Felix Mendelssohn Music Days (Kraków 2011), Chopin and His Europe (Warsaw 2012), Music in Old Cracow (Kraków 2012). Over a span of six years she was leader of the Qualità String Quartet, which performed in Poland and abroad. The quartet was also recognised in many competitions, such as the Talents for Europe in Slovakia (First Prize, Grand Prix 2008). Aleksandra Kuls performs in a duo with Justyna Danczowska and Marcin Koziak. In January 2012, she was awarded the Polityka Weekly's Passport 2011 in the category of classical music. In the years 2008–2010, she was scholarship recipient of the National Children's Fund and the Vide Supra Foundation. She also received many notable scholarships in Poland, including that of the Ministry of Culture and National Heritage.

ALEXANDER LIEBREICH. Urodził się w Regensburgu, ukończył studia w Hochschule für Musik w Monachium oraz w salzburskim Mozarteum, gdzie zetknął się z pracą dyrygentką Claudia Abbado i Michaela Gielena. Po zwycięstwie w konkursie dyrygentów im. Kirilla Kondraszyna w 1996 r. został asystentem Edo de Waarta przy holenderskiej Radio

ALEXANDER LIEBREICH was born in Regensburg, and completed his studies at the Hochschule für Musik in Munich and the Salzburg Mozarteum, where he worked with Claudio Abbado and Michael Gielen. Having won the Kondraschin Conducting Competition in 1996, he was appointed assistant to Edo de Waart at the Radio Filharmonisch Orkest –

Filharmonisch Orkest. W kolejnych latach występował gościnnie z wieloma renomowanymi orkiestrami, takimi jak: Concertgebouw Orchestra, Orchestre National de Belgique, BBC Symphony Orchestra, Auckland Philharmonia, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin oraz Münchner Philharmoniker, współpracując z tak wybitnymi solistami, jak Lisa Batiashvili, Claron McFadden, Frank Peter Zimmermann i Maxim Vengerov. W obecnym sezonie otrzymał zaproszenie do Alte Oper we Frankfurcie (gdzie dyrygował *III Symfonią* Antona Brucknera), sali wiedeńskiego Musikverein z utworami Beethovena, Cité de la Musique (poprowadził *Symfonię niedokończoną* Schuberta), Suntory Hall (gdzie wystąpił z Tokyo Philharmonic Orchestra z programem obejmującym utwory Jeana Sibeliusa i Pascala Dusapina). W Alte Oper poprowadził także *Edypa* Enescu w reżyserii Hansa Neuenfelsa. W roku 2006 objął stanowisko pierwszego dyrygenta i dyrektora artystycznego Münchener Kammerorchester, zdobywając w tej roli nagrody za unikatowe brzmienie prowadzonego zespołu oraz nowatorski program. Występując na największych festiwalach muzycznych oraz w renomowanych salach koncertowych, zespół pod kierownictwem Liebreicha zdobył uznanie w Europie, jak również poza jej granicami. Obecnie, będąc od 5 lat regularnym gościem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Alexander Liebreich od sezonu 2012/2013 objął stanowisko jej głównego dyrygenta – tym samym na czele Orkiestry stanął po raz pierwszy niemiecki dyrygent. Jesienią 2014 roku artysta wspólnie z Krystianem Zimermanem, NOSPR i Chórem Radia Bawarskiego wystąpi na pierwszym koncercie w nowej siedzibie NOSPR.

Holland. He subsequently appeared as guest conductor with many prestigious orchestras, including the Concertgebouw, Orchestre National de Belgique, BBC Symphony Orchestra, Auckland Philharmonia, Radio Sinfonieorchester Berlin, and Munich Philharmonic. He performed with distinguished soloists, such as Lisa Batiashvili, Claron McFadden, Frank Peter Zimmermann, and Maxim Vengerov. In the current season, he was invited by the Alte Oper in Frankfurt (where he conducted Anton Bruckner's Symphony no. 3), the concert hall of the Viennese Musikverein with his interpretation of Beethoven's works, Cité de la Musique (where he led Schubert's *Unfinished Symphony*), Suntory Hall (an appearance with the Tokyo Philharmonic Orchestra programmed with compositions by Jean Sibelius and Pascal Dusapin). In the Alte Oper he also led Enescu's *Œdipus*, under the direction of Hans Neuenfels. In 2006, he was appointed artistic director and principal conductor of the Munich Chamber Orchestra (MKO). Since then, the MKO has received awards for its unique sound and innovative programming and has become widely celebrated not just in Munich, but throughout Europe and beyond, in performances with Liebreich at major international festivals and concert halls. After having been a regular guest of the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice over the span of five years, Alexander Liebreich was appointed its chief conductor and artistic director in 2012, which made him the orchestra's first German conductor. In autumn 2014, he will appear with Krystian Zimerman, the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice, and the Bavarian Radio Chorus in the inaugural concert of the Katowice orchestra's new seat.

MAREK MOŚ – dyrygent, dyrektor artystyczny orkiestry kameralnej AUKSO od czasu jej powstania, a także dyrektor artystyczny festiwalu Letnia Filharmonia AUKSO w Wigrach. Wybitny polski skrzypek i kameralista. Kształcił się w Bytomiu i Katowicach.

MAREK MOŚ is conductor, founding artistic director of AUKSO chamber orchestra, and artistic director of the AUKSO Summer Philharmonic festival in the Polish Lakes region. He is a prominent Polish violinist and chamber musician, having studied

Jego pedagogami byli Kazimierz Dębicki i Andrzej Grabiec. Założyciel i wieloletni prymariusz Kwartetu Śląskiego – zespołu, który w krótkim czasie stał się jednym z najwybitniejszych kwartetów smyczkowych w Europie. Z Kwartetem występował na najbardziej prestiżowych festiwalach i najznakomitszych estradach świata, m.in. w Konzerthaus w Wiedniu, Concertgebouw i Ijsbreker w Amsterdamie, Vredenburg w Utrechcie, Schauspielhaus w Berlinie, Tivoli w Kopenhadze, Tonhalle w Düsseldorfie, De Singel w Antwerpii, Merkin Hall w Nowym Jorku i Jordan Hall w Bostonie. Płyty, w których nagraniu uczestniczy Marek Moś, zdobywają liczne wyróżnienia i nagrody. Obecnie, oprócz prowadzenia działań koncertowych i nagraniowych, Marek Moś wykłada również w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

in Bytom and Katowice under Kazimierz Dębicki and Andrzej Grabiec. As founder and long-time leader of the Silesian String Quartet, fast one of Europe's finest ensembles of the kind, Marek Moś performed at significant festivals and in prestigious halls in Europe and the world, for example in the Konzerthaus in Vienna, Concertgebouw and Ijsbreker in Amsterdam, Vredenburg in Utrecht, Schauspielhaus in Berlin, Tivoli in Copenhagen, Tonhalle in Düsseldorf, De Singel in Antwerp, Merkin Hall in New York, and Jordan Hall in Boston. Apart from his intensive concert schedule, Marek Moś is currently professor at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice.

RENATO RIVOLTA – studiował jednocześnie filozofię i muzykę: grę na skrzypcach, flecie, kompozycję i dyrygenturę w Konserwatorium w Mediolanie. Swe muzyczne umiejętności rozwijał następnie pod okiem artystów tej rangi, co Sándor Végh (muzyka kameralna w salzburskim Mozarteum), Franco Donatoni (kompozycja), Peter Eötvös (dyrygentura). Przez 14 lat był muzykiem orkiestrowym w najlepszych włoskich orkiestrach (Orkiestra La Scali, Orkiestra Radiowa w Turynie, orkiestra Teatru La Fenice w Wenecji), pracując z takimi dyrygentami, jak Claudio Abbado, Seiji Ozawa, Carlo Maria Giulini i Leonard Bernstein. Po tych doświadczeniach zdecydował poświęcić się dyrygowaniu. Renata Rivoltę szczególnie interesuje muzyka naszych czasów. Od 1989 r. współpracuje z Peterem Eötvösem, najpierw jako jego wychowanek, potem asystent; pracował też z Pierre'em Boulezem, Davidem Robertsonem, Markusem Stenzem, George'em Benjaminem, Arturo Tamayo, Jonathanem Nottem i Markiem Fosterem. Z programami wypełnionymi muzyką współczesną występował na renomowanych festiwalach, m.in. Ars Musica (Bruksela), Time of Music (Viitaasari, Finlandia), Wien Modern, Musi-

RENATO RIVOLTA studied philosophy and music, the latter in the area of violin and flute performance, composition, and conducting at the Milan Conservatoire. He continued studying under such masters as Sándor Végh (chamber music at the Mozarteum in Salzburg), Franco Donatoni (composition), and Peter Eötvös (conducting). For 14 years, he played in Italy's leading orchestras (La Scala, Turin Radio Orchestra, La Fenice) under conductors such as Claudio Abbado, Seiji Ozawa, Carlo Maria Giulini, and Leonard Bernstein. In extension of these experiences, he dedicated himself to conducting. Renato Rivolta's special interest is in the music of our times. He has worked with Peter Eötvös since 1989 – first as his student, then as assistant. He also collaborated with Pierre Boulez, David Robertson, Markus Stenz, George Benjamin, Arturo Tamayo, Jonathan Nott, and Mark Foster. He has presented contemporary music programmes at leading festivals including Ars Musica (Brussels), Time of Music (Viitaasari, Finland), Wien Modern, Musica (Strasbourg), Calouste Gulbenkian Foundation Festival (Lisbon), Milano Musica, Luciano Berio Festival at La Scala,

ca (Strasbourg), Fundacji Gulbenkiana (Lizbona), Milano Musica, Festiwalu Muzyki Beria w Teatro alla Scala, Maggio Musicale Fiorentino, w Cité de la Musique w Paryżu, na festiwalu BBC w Edynburgu, w Huddersfield, w Konzerthaus w Berlinie, Archipel (Genewa), Présences (Paryż), na Warszawskiej Jesieni. Prowadził koncerty w serii BBC „Sounding the Century”, dyrygował koncertami z udziałem takich zespołów i orkiestr, jak Ensemble Intercontemporain (w latach 1996–98 był asystentem dyrektora artystycznego zespołu), Ensemble Modern, Klangforum Wien, Contrechamps Genève, Nederlands Blazer Ensemble, 2e2m, Nieuw Ensemble, L’Itinéraire, Israel Contemporary Players (z którym od 2000 r. ściśle współpracuje), KammerensembleN Stockholm, Orchestra della Toscana, Orchestre Radio France, Tokyo Sinfonietta, Norddeutscher Rundfunk, Orchestra Nacional do Porto, Orchestre National de Lyon, Sinfonia Varsovia i NOSPR. W latach 2009–11 był głównym dyrygentem Orchestra Sinfonica della Valle d’Aosta, a od roku 2001 jest dyrygentem zespołów muzyki nowej przy Orchestra Giovanile Italiana (OGI) w Scuola di Musica di Fiesole oraz gościnnie występując na koncertach Accademia del Teatro alla Scala. W 1994 roku brał udział w realizacji *Gruppen* Stockhausena na festiwalu w Salzburgu, w 1997 poprowadził wykonanie *Sinfonii* Beria w brukselskim teatrze La Monnaie, a w 1999 – sceniczną prezentację *Le Grand Macabre* Ligetiego w Paryżu. W latach 1992–98 był dyrygentem Ensemble Nuove Sincronie w Mediolanie. Współpracował z wybitnymi kompozytorami, jak John Adams, George Benjamin, Luciano Berio, Elliott Carter, Franco Donatoni, Luis de Pablo, Gérard Grisey, Luca Francesconi, Ivan Fedele, György Ligeti, Tristan Murail, Salvatore Sciarrino, Karlheinz Stockhausen, i solistami, jak Kim Kashkashian, Tabea Zimmermann, Enrico Bronzi, Gabriele Cassone, Marco Blaauw, Alessandro Carbonare, Nicholas Hodges, Jean-Guihen Queyras, Valdine Anderson, Anita Rachesvili, Lucy Shelton, Ewa Póblocka. Jest wykładowcą w Conservatoire National Supérieur de Musique et Danse w Pary-

Maggio Musicale Fiorentino, Cité de la Musique Festival in Paris, BBC Festival in Edinburgh, Huddersfield, Berlin Konzerthaus, Archipel in Geneva, Présences in Paris, and Warsaw Autumn. He also conducted concerts in BBC’s Sounding the Century series, and performances by ensembles and orchestras such as the Ensemble intercontemporain (1996–1998 as assistant artistic director), Ensemble Modern, Klangforum Wien, Contrechamps Genève, Netherlands Brass Ensemble, 2e2m, Nieuw Ensemble, L’Itinéraire, Israel Contemporary Players (in close collaboration since 2000), KammerensembleN Stockholm, Orchestra della Toscana Florence, Radio France Orchestra, Tokyo Sinfonietta, North German Radio, Orquestra Nacional do Porto, Radio France Orchestra, Orchestre National de Lyon, Sinfonia Varsovia, Polish National Radio Symphony Orchestra, and others. In 2009–11, he was main conductor of the Orchestra Sinfonica della Valle d’Aosta, and since 2001, conductor of new music ensembles of the Orchestra Giovanile Italiana (OGI) at the Scuola di Musica di Fiesole. He also appeared as guest conductor at the Accademia del Teatro alla Scala. In 1994, he participated in a production of Stockhausen’s *Gruppen* at the Salzburg Festival; in 1997, conducted Berio’s *Sinfonia* at La Monnaie in Brussels; in 1999, a stage production of Ligeti’s *Le Grand Macabre* in Paris. In the years 1992–98, he conducted the Ensemble Nuove Sincronie in Milan. He collaborated with such eminent composers as John Adams, George Benjamin, Luciano Berio, Elliott Carter, Franco Donatoni, Luis de Pablo, Gérard Grisey, Luca Francesconi, Ivan Fedele, György Ligeti, Tristan Murail, Salvatore Sciarrino, and Karlheinz Stockhausen, as well as outstanding soloists, including Kim Kashkashian, Tabea Zimmermann, Enrico Bronzi, Gabriele Cassone, Marco Blaauw, Alessandro Carbonare, Nicholas Hodges, Jean-Guihen Queyras, Valdine Anderson, Anita Rachesvili, Lucy Shelton, and Ewa Póblocka. Renato Rivolta is lecturer at the Conservatoire National Supérieur de Musique et Danse in Paris, and the Scuola Civica di

żu i w Scuola Civica di Musica w Mediolanie, gdzie piastuje stanowisko dyrektora wydziału dyrygentury. Renato Rivolta jest również kompozytorem, jego utwory wykonywane były we Włoszech, Francji, Belgii, Niemczech, Japonii, Finlandii, Izraelu i Stanach Zjednoczonych.

Music in Milan, where he chairs the Conducting Department. He is also a composer with music performed in Italy, France, Belgium, Germany, Japan, Finland, Israel, and the United States.

JAKUB WASZCZENIUK – absolwent klasy trąbki prof. Igora Cecochy na Akademii Muzycznej we Wrocławiu (dyplom z wyróżnieniem), obecnie doktorant na Akademii Muzycznej w Łodzi. W 2005 roku otrzymał III nagrodę na festiwalu trębaczy w Kaliszu. Od września 2005 roku jest członkiem orkiestry Sinfonia Varsovia, w której zajmuje stanowisko pierwszego trębacza solisty, od 2008 roku zaś współpracuje z krakowską orkiestrą Sinfonietta Cracovia. W lipcu 2006 roku wystąpił jako solista na koncercie inauguracyjnym festiwalu Chopin i Jego Europa, wspólnie z Marthą Argerich i orkiestrą Sinfonia Varsovia pod dyrekcją Alexandra Rabinowicha-Barakowsky'ego wykonując *Koncert na fortepian, trąbkę i orkiestrę smyczkową* op. 35 Dymitra Szostakowicza. Oprócz muzyki klasycznej artysta wykonuje także muzykę rozrywkową. Od 2007 roku jest głównym trębaczem (lead trumpet) w orkiestrze Zygmunta Kukli. Współpracował także z takimi muzykami, jak Zbigniew Namysłowski, Krzysztof Herdzin, Ryszard Rynkowski, Adam Sztaba, Jose Torres. Jako muzyk sesyjny brał także udział w nagraniach płyt m.in. Maryli Rodowicz, Katarzyny Groniec, Grażyny Łobaszewskiej, Piotra Rubika. W 2011 roku artysta ponownie wystąpił w Warszawie podczas festiwalu Chopin i Jego Europa.

JAKUB WASZCZENIUK studied the trumpet with Prof. Igor Cecochy at the Academy of Music in Wrocław; he is currently preparing his PhD dissertation at the Academy of Music in Łódź. In 2005, he was awarded the Third Prize at Kalisz's trumpet festival. Since September 2005, he is member of the Sinfonia Varsovia orchestra, where he plays first trumpet. Since 2008, he also cooperates with one of Cracow's finest orchestras – Sinfonietta Cracovia. In July, 2006, he played at the opening concert of the festival Chopin and His Europe, where together with Martha Argerich and the Sinfonia Varsovia conducted by Alexander Rabinowich-Barakowsky he performed Dmitri Shostakovich's Concerto for Piano, Trumpet, and Symphonic Orchestra no. 1 op. 35. In 2011, he performed a second time at the festival Chopin and His Europe. Apart from the classical repertoire, Waszczeniuk also performs light and popular music. Since 2007, he plays lead trumpet in Zygmunt Kukla's orchestra. He collaborated with artists such as Zbigniew Namysłowski, Krzysztof Herdzin, Ryszard Rynkowski, Adam Sztaba, and Jose Torres. He also participated in several recording projects with such famous Polish stars as Maryla Rodowicz, Katarzyna Groniec, Grażyna Łobaszewska, and Piotr Rubik.

BARTŁOMIEJ WEZNER. Urodził się w 1981 roku w Nysie. Ukończył Akademię Muzyczną im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie fortepianu prof. Ewy Pobłockiej (2006), w latach 2002–2004 był też studentem prof. Jerzego Sulikowskiego. Równolegle studiował klawesyn u prof. Urszuli Bartkiewicz. Jest absolwentem Podyplomowego

BARTŁOMIEJ WEZNER was born in 1981, in Nysa. He graduated in 2006 from the Feliks Nowowiejski Academy of Music under Prof. Ewa Pobłocka. From 2002 to 2004, he studied under Prof. Jerzy Sulikowski. He simultaneously studied the harpsichord under the supervision of Prof. Urszula Bartkiewicz. Bartłomiej Wezner is

Międzywydziałowego Studium Pieśni (2011) oraz Stażu Artystycznego w zakresie kameralistyki fortepianowej w klasie profesorów Mai Nosowskiej i Jana Staniendy (2012) na Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Jako kameralista wraz z zespołem BMF Piano Trio został zwycięzcą St Martin's Chamber Music Competition w Londynie (2011), zdobył I nagrodę na XIX Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej w Salonikach (2010, Grecja) oraz brał udział w ARD Musikwettbewerb w Monachium (2013). Wraz z Agatą Schmidt (mezzosopran) został laureatem III nagrody XVII Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej im. Kiejstuta Bacewicza w Łodzi (2010). Zdobył nagrody dla najlepszego pianisty podczas konkursów wokalnych w Warszawie (2007), Katowicach (2008), Łodzi (2009), Sopocie (2010) i Częstochowie (2013). Pianista korepetytor na Mistrzowskim Kursie Wokalnym Maestry Teresy Żyliš-Gary w Pałacu w Radziejowicach (2008), warsztatach Młodzi Śpiewacy Małopolski prof. Heleny Łazarskiej i Zofii Kilanowicz w Nowym Sączu (2012) oraz oficjalny pianista XIV i XV Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Ady Sari w Nowym Sączu (2011, 2013). Od 2008 roku współpracuje z Vadimem Brodskim (m.in. Brodski Jazz Quartet). Koncertuje również ze skrzypaczką Marią Machowską. Jako solista zdobył Nagrodę Specjalną na VI Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy (2004) oraz wyróżnienie na XV Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Leoša Janáčka w Brnie (2008, Czechy). Jako klawesynista występuje z orkiestrą kameralną Capella Bydostiensis oraz zespołem muzyki dawnej „illo tempore”. Będąc stypendystą fundacji Piano Texas Festival and Academy w Fort Worth (2006, USA), został zaproszony na kurs mistrzowski prowadzony przez profesorów: Piotra Palecznego, Andrea Bonatta, Támása Ungára oraz kurs muzyki kameralnej prowadzony przez Jánosa Starkera oraz ENSŐ String Quartet. Uczestniczył w Paderewski Piano Academy, kursie mistrzowskim z profesorami An-

accomplished in various areas of piano music. As chamber musician with the BMF Piano Trio, he won the St. Martin's Chamber Music Competition in London (2011) and the 19th International Chamber Music Competition in Thessaloniki (2010). Together with mezzo-soprano Agata Schmidt, he was Third Prize winner at the 17th Bacewicz International Chamber Music Competition in Łódź (2010, Poland). In November, 2007, he received the prize for best pianist at the Edmund Kossowski Vocal Competition in Warsaw. In February, 2008, he received similar distinctions at the Inter-University Vocal Competition in Katowice, titled In the Circle of Slavic Music, and the 7th Karol Szymanowski International Competition in Łódź. In 2010, he was awarded the prize for pianist at the 2nd Summer Vocal Academy in Sopot. After the Edmund Kossowski Competition in Warsaw, he was invited by Teresa Żyliš-Gara as pianist-tutor to the Master's Vocal Course in the Radziejowice Palace (2008). Following the Karol Szymanowski Competition in Łódź, he was invited by Prof. Helena Łazarska as official pianist to the 19th Ada Sari International Vocal Competition in Nowy Sącz (2011). Since 2008, he works with Vadim Brodski (in the Brodski Jazz Quartet, among other formations). As soloist, he was awarded with the Jury Prize at the 7th Ignacy Jan Paderewski International Piano Competition in Bydgoszcz (2004), and an award at the 15th Leoš Janáček International Piano Competition in Brno (2008, Czech Republic). In 2006, he was awarded the Piano Texas International Academy and Festival Foundation Scholarship (Forth Worth, United States). At the festival, he gave numerous recitals and participated in professorial master's courses by Piotr Paleczny, Andrea Bonatta, and Támás Ungára. In addition, he was invited to a special chamber music course given by János Starker and ENSŐ String Quartet. He participated in the Paderewski Piano Academy, a masters' course with Prof. Andrzej Jasiński and Prof. Ilja Scheps, as well as Toruń's Symphonic Orchestra, held in Ostromek

drzejem Jasińskim i Ilją Schepsem oraz Toruńską Orkiestrą Symfoniczną, odbywającym się w Pałacu w Ostromecku (2010). W 2012 roku otrzymał stypendium International Dartington Summer School (Wielka Brytania) na kurs ze Stephenem Kovacevichem. Występował w Polsce, Belgii, Czechach, Szwecji, Grecji, Serbii i Czarnogórze, Wielkiej Brytanii oraz Stanach Zjednoczonych. Jest stypendystą Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (2011, 2012) oraz Programu Stypendialnego Ministra Kultury „Młoda Polska” (2012).

Palace in 2010. He has performed in Poland, the Czech Republic, Sweden, Greece, Serbia, Montenegro, Great Britain and the United States. He is a doctoral candidate at Feliks Nowowiejski Academy of Music in Bydgoszcz and scholarship recipient of the Marshall of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship (2011).

LUTOSŁAWSKI PIANO DUO jest jednym z czołowych duetów fortepianowych młodej generacji na świecie. To wyjątkowy na polskiej scenie muzycznej zespół specjalizujący się wyłącznie w jednej dziedzinie – grze na dwa fortepiany i na cztery ręce. Swą wspólną muzyczną podróż pianiści Emilia Sitarz i Bartłomiej Wąsik rozpoczęli w 1999 roku pod opieką wybitnych duetów fortepianowych – Brachy Eden i Alexandra Tamira oraz Hansa-Petera i Volкера Stenzlów, a także kameralistki Krystyny Borucińskiej. Już w następnym roku jury 6. Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego „Konzerteum” w Grecji dostrzegło niezwykle zgranie pianistów i ich artyzm, przyznając duetowi pierwszą nagrodę. Doświadczenie w tym gatunku kameralistyki zaowocowało znalezieniem wspólnych barw i artykulacji, oddechu, perfekcyjnego zgrania. Rozległy repertuar Lutosławski Piano Duo obejmuje obecnie około stu utworów, od epoki baroku do czasów najnowszych, a wśród nich – autorskie transkrypcje utworów symfonicznych. Duet imienia Witolda Lutosławskiego uczestniczył w prestiżowych kursach i seminariach dla duetów fortepianowych w Polsce, Niemczech, Izraelu, kontynuując rozwój swojej wizji artystycznej z wybitnymi muzykami, takimi jak: Yaara Tal, Andreas Groethuysen, Aglika Genova, Luben Dimitrov, Bracha Eden, Alexander Tamir. Pianiści są absolwentami Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie i podyplomowych studiów mistrzowskich w Hochschule für Musik und Theater

The **LUTOSŁAWSKI PIANO DUO** – Emilia Sitarz and Bartłomiej Wąsik – is among the leading young piano duos in the world. Their musical journey started in 1999, when they began learning from two renowned piano duos: Bracha Eden and Alexander Tamir, and Hans-Peter and Volker Stenzl, as well as the Polish chamber musician Krystyna Borucińska. Playing together, the musicians developed a harmony of musical shades, articulations, rhythms and feelings. The duo's broad repertoire comprises about a hundred pieces from the Baroque to contemporary as well as the musicians' own symphonic transcriptions. The Lutosławski Piano Duo participated in many notable piano courses and seminars in Poland, Germany, and Israel – opportunities to learn from such outstanding musicians as Yaara Tal, Andreas Groethuysen, Aglika Genova, Luben Dimitrov, Bracha Eden, and Alexander Tamir. The pianists are graduates of the Fryderyk Chopin Academy of Music in Warsaw and the Hochschule für Musik und Theater in Rostock in the piano duo class of the Stenzl brothers. They received many significant awards in Poland and abroad. The pianists were also awarded several grants from the Polish Ministry of Culture and National Heritage. In 2006, they were winners in the Young Poland scholarship programme. The Lutosławski Piano Duo receives frequent invitations to prestigious festivals, such as the Polish Radio Festival, Musica Polonica

w Rostocku w klasie duetu fortepianowego braci Stenzlów. Muzycy zostali laureatami licznych konkursów w Polsce i za granicą. Kilukrotnie byli stypendystami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz laureatami programu stypendialnego „Młoda Polska”. Lutosławski Piano Duo zyskuje przychylne opinie krytyków i publiczności, czego potwierdzeniem są zaproszenia na prestiżowe festiwale: Festiwal Polskiego Radia, Musica Polonica Nova, Nowa Tradycja, Kwartesencje, Łańcuch, festiwale pianistyczne w Antoninie i Słupsku. W roku 2006 pianiści rozpoczęli współpracę w wybitnym duetem perkusyjnym młodego pokolenia – Hob-beats (Magdalena Kordylasińska i Miłosz Pękala). Jako kwartet o nazwie Kwadrofonik wykonują muzykę XX wieku (Crumb, Bartók, Lutosławski) i własne opracowania polskich pieśni i tańców tradycyjnych. W roku 2007 nakładem Polskiego Radia ukazała się debiutancka płyta duetu, nominowana do nagrody Fryderyk 2008 w trzech kategoriach: najwybitniejsze nagranie muzyki polskiej, debiut fortepianowy i najlepsze wykonanie muzyki kameralnej – w tej trzeciej kategorii duet otrzymał statuetkę.

Nova, New Tradition, Kwartesencje, Chain, and piano festivals in Antonin and Słupsk. In 2006, the Lutosławski Piano Duo began collaborating with the outstanding Polish young percussion duo Hob-beats (Magdalena Kordylasińska and Miłosz Pękala). Together, they formed the quartet Kwadrofonik, which plays twentieth-century music (Crumb, Bartók, Lutosławski) and their own compositions, inspired by Polish folk songs and dances. In 2007, the duo released their debut CD on the Polish Radio label. Their CD was nominated in 2008 to Poland's most important music award – the Fryderyk – in three categories: best Polish music recording, best debut, and best chamber music album. In the latter, the duo received the winning statuette.

APOLLON MUSAGÈTE QUARTETT – zwycięzca 57. edycji Międzynarodowego Konkursu Muzycznego ARD w Monachium w 2008 roku, obecnie zaliczany jest do światowej czołówki kwartetów smyczkowych. Zespół, założony przez czterech polskich artystów w 2006 roku w Wiedniu, występuje w największych salach koncertowych, takich jak Carnegie Hall w Nowym Jorku, Filharmonia w Berlinie, Herkulesaal oraz Gasteig w Monachium, Konzerthaus i Musikverein w Wiedniu, Wigmore Hall w Londynie, Tonhalle w Zurichu oraz Musée du Louvre w Paryżu. Jako laureat cyklu „Rising Stars”, do którego kwartet został nominowany przez wiedeński Konzerthaus i Musikverein, polski zespół koncertował w renomowanych salach Barcelony (L'Auditori), Aten (Megaron), Luksemburga (Filharmonia), Paryża (Cité de la Musique), Amsterdamu (Concertgebouw), Hamburga (Leiszhalle), Kolonii (Filharmonia), Salzburga

APOLLON MUSAGÈTE QUARTETT First Prize winner and recipient of several other awards at the International Music Competition of the ARD in 2008, the Apollon Musagète Quartett swiftly became a frequent feature in the European musical scene, captivating the public and press alike with thrilling performances. The quartet made their debut in 2010 at Berlin's Philharmonie. In the same season, they were nominated for the Rising Stars series by the Vienna Konzerthaus and Musikverein, and were resoundingly successful at leading concert halls, including the Megaron in Athens, Philharmonie Cologne, Cité de la Musique Paris, Palais des Beaux Arts Brussels, Konserthuset Stockholm, Concertgebouw Amsterdam, and concert halls in Luxembourg, Vienna and Barcelona. Their highlights for the 2013-2014 season include accepted re-invitations to London's Wigmore Hall,

(Mozarteum), Birmingham (Town Hall), Brukseli (Palais des Beaux-Arts) i Sztokholmu (Konzerthuset). Kwartet był również gościem prestiżowych festiwali, takich jak Schleswig Holstein Musikfestival, Leipziger Bach Fest, Schwetzingen Festspiele, Schubertiade Schwarzenberg, Rheingau Festival, Luzerner Festival oraz cykli kameralnych, m.in. „Les Grand Interprètes” w Genewie, „Beethoven-Zyklus” w Berlinie czy „Kammermusik der Nationen” w Monachium. W 2010 roku w Goslar odbyła się pierwsza edycja festiwalu Apollon Musagète Festival pod artystycznym patronatem polskiego zespołu, na której pojawili się m.in. członkowie legendarnego Alban Berg Quartett. Kwartet współpracował z takimi orkiestrami, jak BBC Symphony Orchestra, Dresdner Philharmoniker, Wrocławski Orkiestra Kameralna „Leopoldinum”, Dohnanyi Budafok Orchestra z Budapesztu oraz Heidelberger Philharmoniker, biorąc udział w koncertach symfonicznych. Ważne miejsce w intensywnej działalności artystycznej AMQ zajmuje promocja polskiej muzyki kameralnej oraz współpraca ze współczesnymi kompozytorami. Oprócz klasycznych pozycji zespół w swym repertuarze ma dedykowane mu dzieła, inspirowane mitologiczną postacią Apollona – przewodnika muz (Musagete). Zainteresowanie artystów współczesnym językiem muzycznym objawia się również we własnych próbach kompozytorskich. W 2011 roku, nakładem Doblinger Verlag, ukazała się pierwsza wspólna kompozycja kwartetu – *Multitude*, zainspirowana kwartetem smyczkowym Witolda Lutosławskiego i powstała w wyniku fascynacji tym dziełem. Zespół otwarty jest również na współpracę z artystami spoza kręgu muzyki klasycznej, czego przykładem jest nagranie płyty w 2011 roku wspólnie z wokalistką i pianistką Tori Amos dla wytwórni Deutsche Grammophon. Uzupełnieniem artystycznej działalności zespołu jest aktywność pedagogiczna. Kwartet regularnie prowadzi mistrzowskie kursy oraz warsztaty, m.in. w Goslar, Augsburgu oraz w ramach Internationale Sommerakademie Prag – Wien – Budapest w Reichenau. Na lata 2012–2014 AMQ został objęty programem BBC Radio 3 „New Generation Artists”, czego rezultatem jest wzmożona aktywność koncer-

New York’s Carnegie Hall, Leipzig’s Gewandhaus, Paris’ Louvre and Zurich’s Tonhalle. Recent engagements have included the Lucerne Festival and the opening concert at the Krzysztof Penderecki European Music Centre in the Polish town of Lusławice. The Apollon Musagète collaborate regularly with former members of the Alban Berg Quartet, and renowned musicians, such as Angelika Kirchschrager and Martin Fröst. The Quartett has taken part in chamber music series including Les Grand Interprètes in Geneva, the Esterhazy String Quartet Festival, La Folle Journée de Nantes, and the Alte Oper Frankfurt. They have also appeared in several symphony series. The Quartett place great importance in the collaboration with living composers. In addition to the traditional string quartet repertoire, the Apollon Musagète Quartett are dedicatees of many works of music, often composed on the theme of their spiritual mentor, Apollo, as are the quartet’s original compositions, *Multitude for String Quartet* and *A Multitude of Shades*, often included in their programmes. Their debut CD was released in 2010 on Oehms Classics, and received the award CD of the Month from the Radio Stephansdom Vienna and the Pasticcio Prize from the ORF. The quartet also recorded Martinů’s Concerto for String Quartet with the BBC Symphony Orchestra, as well as works by Lutosławski, Penderecki and Shostakovich for Decca Classics, enthusiastically received by the press. The Apollon Musagète Quartett has also intensively worked with the singer Tori Amos, participating in her new CD *Night of Hunters*, recognised with the 2012 ECHO Klassik award.

In January 2014, The Quartett was awarded the Polityka Weekly’s Passport 2013 in the category of classical music.

towa i nagraniowa w Wielkiej Brytanii w tym okresie. Wszyscy członkowie AMQ są laureatami programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”, przyznawanego wyróżniającym się artystom młodego pokolenia.

W roku 2014 AMQ został laureatem Paszportu „Polityki” w kategorii „muzyka poważna”.

ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY AUKSO

W lutym 1998 roku powstał jeden z najciekawszych europejskich zespołów kameralnych. Grupa absolwentów Akademii Muzycznej w Katowicach wspólnie z Markiem Mosiem, wybitnym skrzypkiem, dyrygentem i kameralistą, powołała do życia orkiestrę, która miała być dla nich czymś więcej niż miejscem pracy – raczej obszarem artystycznych poszukiwań i twórczego rozwoju, wspólnego kreowania sztuki najwyższej wartości. Tak narodziło się AUKSO – z greckiego: wzrastanie. Nazwa, jaką wybrał zespół, nie jest przypadkowa: będąc wyrazem aspiracji tworzących go muzyków, wyznacza jednocześnie kierunek ich zawodowej drogi. Mówi o potrzebie doskonalenia i konsekwencji, o podejmowaniu wyzwań i otwarciu. Młodzi muzycy, których zainteresowania wykraczają daleko poza ramy repertuaru klasycznego, szczególną uwagę poświęcają muzyce polskiej, chętnie i z powodzeniem sięgając po dzieła współczesne. AUKSO jest laureatem Nagrody Akademii Fonograficznej „Fryderyk 2011” – w kategorii „Najwybitniejsze nagranie muzyki polskiej” uhonorowano nią album „Wydanie Narodowe Chopina” zrealizowany wspólnie z Januszem Olejniczakiem. W tym samym roku orkiestra otrzymała prestiżową nagrodę Marka „Śląskie” będącą podziękowaniem za znaczący wkład w rozwój województwa śląskiego.

AUKSO CHAMBER ORCHESTRA OF TYCHY

was created in February, 1998, as one of Europe's captivating chamber music ensembles. A group of graduates from the Academy of Music in Katowice, and the outstanding violinist, conductor, and chamber musician Marek Moś, formed an orchestra extending beyond the idea of a workplace, into an artistic quest and field of creative development. The concept was also a shared venture into the making of the highest-ranking art. This is how AUKSO was born, and its chosen name – a Greek word for 'growth' – is pertinent in that it expresses the musicians' aspirations and sets their professional path's direction. It moreover symbolises the need for self-perfection and continued striving, which means undertaking challenges and maintaining an open spirit. The young musicians, whose interests reach far beyond the frame of classical repertoire, devote special attention to Polish music, performing contemporary works with passion and success.

NARODOWA ORKIESTRA SYMFONICZNA POLSKIEGO RADIA W KATOWICACH

pełni funkcję ambasadora kulturalnego reprezentującego kraj na międzynarodowej scenie artystycznej. Do jej istotnych występów poza granicami Polski należą

The POLISH NATIONAL RADIO SYMPHONY

ORCHESTRA IN KATOWICE plays the role of the country's cultural ambassador, representing Poland on the international artistic scene. Its significant appearances outside Poland include

m.in. koncerty w Brukseli (Europalia 2001), Wiedniu (otwarcie Roku Polskiego w Austrii), Madrycie (koncert galowy Roku Polskiego w Hiszpanii), Rzymie (obchody 70 rocznicy urodzin Henryka Mikołaja Góreckiego), Kijowie (inauguracja Roku Polskiego na Ukrainie), Paryżu (koncert galowy Roku Polskiego we Francji „Nowa Polska”) i Londynie (inauguracja Roku Polskiego w Wielkiej Brytanii POLSKA! YEAR). Zespół współpracował z największymi kompozytorami drugiej połowy XX wieku – wśród nich z Witoldem Lutosławskim, Henrykiem Mikołajem Góreckim i Krzysztofem Pendereckim, prezentując pierwsze wykonania ich dzieł. Zespół utworzył i prowadził do II wojny światowej Grzegorz Fitelberg. Po sześćdziesięciu latach przerwy spowodowanej wojną w marcu 1945 roku orkiestra została reaktywowana w Katowicach przez Witolda Rowickiego. W 1947 kierownictwo artystyczne objął w niej ponownie – powróciwszy z zagranicy – Grzegorz Fitelberg, a po jego śmierci zespołem kierowali Jan Krenz, Bohdan Wodiczko, Kazimierz Kord, Tadeusz Strugała, Jerzy Maksymiuk, Stanisław Wisłocki, Jacek Kasprzyk, Antoni Wit i Gabriel Chmura. We wrześniu 2000 dyrektorem naczelnym i programowym NOSPR została Joanna Wnuk-Nazarowa. Od stycznia 2009 funkcję II dyrygenta sprawuje Michał Klauza, pierwszym dyrygentem gościnnym jest Stanisław Skrowaczewski, dyrygentem honorowym – Jan Krenz, doradcą artystycznym zaś – Jerzy Semkow. 31 sierpnia 2012 roku funkcję dyrektora artystycznego i I dyrygenta Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach objął Alexander Liebreich. Prócz nagrań archiwalnych dla Polskiego Radia orkiestra zrealizowała ponad 200 płyt CD dla wielu renomowanych wytwórni. Za dokonania fonograficzne wyróżniona została licznymi nagrodami, m.in. Diapason d’Or i Grand Prix du Disque de la Nouvelle Académie du Disque, Cannes Classical Award, Midem Classical Award. Wraz z NOSPR występowało wielu znakomitych dyrygentów i solistów, m.in. Martha Argerich, Leonard Bernstein, Rudolf Buchbinder, James Conlon, Plácido Domingo, Pierre Fournier, Nicolai Gedda, Barbara

concerts in Brussels (Europalia 2001), Vienna (opening of the Year of Poland in Austria), Madrid (gala concert of the Year of Poland in Spain), Rome (celebration of the seventieth anniversary of Henryk Mikołaj Górecki’s birth), Kiev (inauguration of the Year of Poland in Ukraine), Paris (gala concert of the Year of Poland in France, New Poland), and London (inauguration of the Year of Poland in Great Britain, POLSKA! YEAR). The orchestra collaborated with the greatest composers of the twentieth century’s second half, among them Witold Lutosławski, Henryk Mikołaj Górecki, and Krzysztof Penderecki, with premieres of their works. The orchestra was founded in 1935, in Warsaw, by Grzegorz Fitelberg, who was its leader until the outbreak of World War II. In March 1945, the orchestra was given a new life in Katowice by Witold Rowicki. In 1947, Grzegorz Fitelberg returned to Poland and became the orchestra’s artistic director. After his death in 1953, the orchestra was headed by some of Poland’s best conductors, including Jan Krenz, Bohdan Wodiczko, Kazimierz Kord, Tadeusz Strugała, Jerzy Maksymiuk, Stanisław Wisłocki, Jacek Kasprzyk, Antoni Wit, and Gabriel Chmura. In September 2000, Joanna Wnuk-Nazarowa was appointed the orchestra’s general and programme director. Since January 2009, Michał Klauza fills the function of second conductor, Stanisław Skrowaczewski – guest conductor, Jan Krenz – honorary conductor, and Jerzy Semkow – artistic advisor. In August 2012, Alexander Liebreich assumed the function of artistic director and first director. The orchestra has recorded over 200 LPs and CDs for labels such as Decca, EMI, Philips, and Naxos, and made numerous archival recordings for Polish Radio. Recordings won the orchestra numerous awards, including the Diapason d’Or and Grand Prix du Disque de la Nouvelle Académie du Disque, Cannes Classical Award, and Midem Classical Award. Many outstanding conductors appeared with the orchestra, among them Martha Argerich, Leonard Bernstein, Rudolf Buchbinder,

Hendricks, Julius Katchen, Leonidas Kavakos, Wilhelm Kempff, Kevin Kenner, Paweł Klecki, Kiriłł Kondraszyn, Marguerite Long, Witold Lutosławski, Charles Mackerras, Mischa Maisky, Neville Marriner, Kurt Masur, Shlomo Mintz, Ivan Monighetti, Garrick Ohlsson, Kun Woo Paik, Krzysztof Penderecki, Maurizio Pollini, Hermann Prey, Ruggiero Ricci, Mściśław Rostropowicz, Artur Rubinstein, Jerzy Semkow, En Shao, Stanisław Skrowaczewski, Isaac Stern, Henryk Szeryng, Yan Pascal Tortelier, Pieter Wispelwey, Krystian Zimerman i Nicolai Znaider. Orkiestra koncertowała niemal we wszystkich krajach Europy, w obu Amerykach, a także w Japonii, Hongkongu, Chinach, Australii, Nowej Zelandii, Korei, na Tajwanie i w krajach Zatoki Perskiej. W ostatnich latach zespół zrealizował projekty, które spotkały się z bardzo dobrym przyjęciem ze strony słuchaczy oraz krytyki, wśród nich „Maraton twórczości Góreckiego”, „Pociąg do muzyki Kilara”, „Dzień Kilara” („Muzyczna podróż morską – Pod banderą Chopina” (dwie edycje), Festiwal GÓRECKI*PENDERECKI – w 75 rocznicę urodzin obu twórców. Od 2005 NOSPR jest organizatorem biennale – Festiwalu Prawykonania „Polska Muzyka Najnowsza”, którego piąta edycja odbyła się w ubiegłym sezonie.

W październiku 2014 roku Orkiestra zainauguruje sezon w nowej siedzibie (Forum NOSPR). Autorem projektu budynku jest Konior Studio z Katowic, a koncepcję akustyczną sali opracowała firma Nagata Acoustics.

James Conlon, Placido Domingo, Pierre Fournier, Nicolai Gedda, Barbara Hendricks, Julius Katchen, Leonidas Kavakos, Wilhelm Kempff, Kevin Kenner, Paweł Klecki, Kiriłł Kondraszyn, Marguerite Long, Witold Lutosławski, Charles Mackerras, Mischa Maisky, Neville Marriner, Kurt Masur, Shlomo Mintz, Ivan Monighetti, Garrick Ohlsson, Kun Woo Paik, Krzysztof Penderecki, Maurizio Pollini, Hermann Prey, Ruggiero Ricci, Mściśław Rostropowicz, Artur Rubinstein, Jerzy Semkow, En Shao, Stanisław Skrowaczewski, Isaac Stern, Henryk Szeryng, Yan Pascal Tortelier, Pieter Wispelwey, Krystian Zimerman, and Nicolai Znaider. The orchestra gave concerts in nearly European countries, both Americas, as well as in Japan, Hong Kong, China, Australia, New Zealand, Korea, Taiwan, and in Persian Gulf countries. In recent years, it has realized projects enthusiastically received by listeners and critics alike, among them the Górecki Marathon, Train to Kilar's Music, Kilar Day, A Musical Sea Journey – Under the Banner of Chopin (two celebrations), the GÓRECKI*PENDERECKI festival on the double 75th anniversary. Since 2005, the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice is organizer of the biennale Newest Polish Music Festival of Premieres, celebrated for the fifth time in the past season.

In October, the orchestra will inaugurate its next season in the new seat (Forum NOSPR). The author of the building's project is Konior Studio from Katowice, and the hall's acoustic concept was developed by Nagata Acoustics.

POLSKA ORKIESTRA RADIOWA. Historia orkiestry sięga lat przedwojennych. W 1934 roku Grzegorz Fitelberg stworzył Symfoniczną Orkiestrę Polskiego Radia, która koncertowała aż do wybuchu wojny. W 1947 roku, po powrocie do Polski, Fitelberg reaktywował orkiestrę z udziałem kilku muzyków SOPR i przeniósł siedzibę zespołu do Katowic. W ten sposób powstała WOSPR, która przejęła część tradycji Symfonicznej Orkiestry PR. W War-

The **POLISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA** boasts a history dating back to 1934, when Grzegorz Fitelberg formed an ensemble giving regular concerts until the outbreak of World War II. Having returned to Poland from abroad in 1947, Fitelberg re-established the orchestra with the participation of several members of the pre-war ensemble and moved it to Katowice, where it functioned as the Grand Polish Radio Symphony

szawie, dwa lata wcześniej, w 1945 roku Stefan Rachoń, skrzypek i dyrygent, stworzył zespół, którego zakres obowiązków obejmował oprócz koncertów również nagrania archiwalne dla Polskiego Radia, a następnie telewizji. Po odejściu Rachońa dyrektorami artystycznymi Orkiestry PR byli kolejno: Włodzimierz Kamirski, Jan Pruszek, Mieczysław Nowakowski. Za kadencji Tadeusza Strugały (1990–1993) orkiestra uzyskała dzisiejszą nazwę i przeniosła się do nowej siedziby – Studia Koncertowego Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego. W latach 1993–2006 szefem artystycznym Polskiej Orkiestry Radiowej był Wojciech Rajski. W marcu 2007 na stanowisko dyrektora artystycznego Polskiej Orkiestry Radiowej został powołany Łukasz Borowicz, który z orkiestrą współpracował od kilku lat, prowadząc nagrania i koncerty.

Orchestra (WOSPR), presently known as the National Polish Radio Symphony Orchestra. In 1945, the violinist and conductor Stefan Rachoń established an orchestra in Warsaw to fulfill a wide range of tasks. In addition to its main goal of creating archival recordings for the Polish Radio and Polish Television, the orchestra performed at special concerts and festivals. From the mid-1970s, the orchestra worked under several conductors who also acted as its artistic directors. They included Włodzimierz Kamirski (1975–1980), Jan Pruszek (1980–1988), and Mieczysław Nowakowski (1988–1990). During the directorship of Tadeusz Strugała (1990–1993), the ensemble was given its present name and moved to the brand new Polish Radio Concert Hall, soon named after Witold Lutosławski. Wojciech Rajski served as the orchestra's artistic director in the period 1993–2006. The latest, March 2007 artistic directorship appointment went to Łukasz Borowicz, who performed and recorded with the orchestra in previous years.

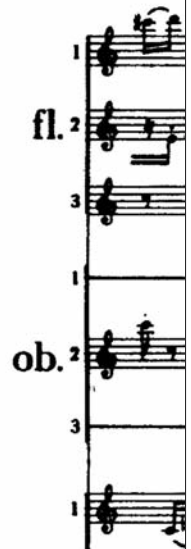
Książka Andrzeja Chłopeckiego PRZEWODNIK PO MUZYCE WITOLDA LUTOŚLAWSKIEGO. POSTSŁOWIE, która powstała na zamówienie Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego, to ostatnia wypowiedź znanego krytyka i muzykologa. Zaplanowana jako kompletny leksykon twórczości Lutosławskiego, spisywana była od lipca do września 2012 roku i ostatecznie nie została ukończona – autor zdążył w niej jednak ująć opis najważniejszych kompozycji Lutosławskiego, a przede wszystkim rozbudowany, trzyczęściowy esej składający się na dobitne podsumowanie znaczenia jego twórczości.

Publikacja została zrealizowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, m.st. Warszawy oraz Stowarzyszenia Autorów ZAiKS.

Przewodnik po muzyce Witolda Lutosławskiego

Andrzej Chłopecki Post Słowie

Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego

LUTOSŁAWSKI 1913–2013

Koncepcja albumu, wybór materiałów i opracowanie – Elżbieta Markowska

Album przedstawia Witolda Lutosławskiego w formie szkicu do autoportretu – poprzez wybór wypowiedzi kompozytora zarówno publikowanych, jak i niepublikowanych w prasie i na antenie Polskiego Radia, a także fragmentów tekstów publicznych wystąpień (m.in. na Kongresie Kultury w 1981). Tematyka tych wypowiedzi obejmuje wątki z życia rodzinnego, edukacji, poglądy estetyczne, refleksje dotyczące kompozycji, kształtowania własnego języka muzycznego, inspiracji twórczych, jak również uwagi na temat współczesnej kultury muzycznej i życia społecznego.

W książce znajdziemy także wspomnienia rodziny i przyjaciół kompozytora zebrane już po jego śmierci. Oprócz wybitnych przedstawicieli środowiska muzycznego, takich jak: Stefan Jarociński, Tadeusz Kaczyński, Jan Krenz, Józef Patkowski czy Mieczysław Tomaszewski, swoje wspomnienia ze spotkań z Lutosławskim utrwalił: Julia Hartwig, Ryszard Kapuściński, Andrzej Wajda, Krystyna Zachwałowicz-Wajda i inni. Stanowią one kolejną próbę dopełnienia szkicu do portretu niezwykle bogatej, a wciąż mało znanej osobowości wybitnego twórcy.

W albumie nie zabrakło też wypowiedzi muzyków średniego pokolenia, dla których Lutosławski był nie tylko wielkim autorytetem, ale często również fundatorem stypendiów artystycznych, umożliwiających studia zagraniczne.

Dokumentalna wartość wszystkich tekstów, a także bogata ikonografia obejmująca autografy kompozytora, niepublikowane dotąd listy, dokumenty i fotografie, uczynią tę książkę atrakcyjną nie tylko dla muzyków i melomanów, ale dla wszystkich zainteresowanych kulturą naszych czasów. Mamy nadzieję, że publikacja przyczyni się do utrwalenia w świadomości społecznej stałej obecności twórcy „Muzyki żałobnej” w konstelacji wybitnych indywidualności świata kultury.

Towarzystwo im. WITOLDA LUTOŚŁAWSKIEGO
the WITOLD LUTOŚŁAWSKI society

instytut muzyki i tańca

SPACEROWNIK PO WARSZAWIE LUTOSŁAWSKIEGO

W związku z obchodami roku 2013 jako Roku Witolda Lutosławskiego została przygotowana specjalna aplikacja będąca multimedialnym przewodnikiem po miejscach w Warszawie związanych z kompozytorem.

Dzięki niej można w ciekawy sposób poznać fakty z życia artysty, miejsca, w których był, osoby, które miały wpływ na jego życie prywatne i zawodowe, dowiedzieć się o jego twórczości, a także przekonać się, jak silne więzi łączyły go z rodzinnym miastem. Spacerownik z bogatymi w szczególności tekstami autorstwa Danuty Gwizdalanki zawiera ponadto zestaw historycznych i współczesnych zdjęć Warszawy oraz fotografie kompozytora, zarówno te oficjalne, jak i pochodzące wprost z rodzinnego archiwum.

Aplikacja jest dostępna od 25 stycznia 2013 roku bezpłatnie w wersji na trzy platformy - iOS (iPhone), Android oraz Windows Phone w języku polskim oraz angielskim (do pobrania m.in. na stronie www.lutoslawski.warszawa.pl).

Przewodnik powstał dzięki współpracy Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Instytutu Muzyki i Tańca oraz Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego.

Lutosławski. Skrywany wulkan

Edward Gardner, Simon Rattle,
Esa-Pekka Salonen i Antoni Wit

w rozmowie

z Aleksandrem Łaskowskim

wstęp

Julia Hartwig

Spotkanie promocyjne

12 lutego 2014, godz. 18:00

Sala Bankowa w Bibliotece Materiałów Orkiestrowych
Polskiego Wydawnictwa Muzycznego
(Warszawa, ul. Fredry 8)

Polskie Wydawnictwo
Muzyczne SA
al. Krasieńskiego 11a
31-111 Kraków
www.pwm.com.pl

Współwydawca

Patronat medialny

TV
CODNIA
POMOCZEHNU

dwójka
POLSKIE RADIO

Towarzystwo im. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO
the WITOLD LUTOSŁAWSKI society

Instytut muzyki i tańca

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

HOTEL BRISTOL

Festival jest współorganizowany przez Instytut Muzyki i Tańca i współfinansowany z jego środków

